

MOTORFÖRAREN

ENTIDNING FRÅN MOTORFÖRARNAS HELNYKTERHETSFÖRBUND

NR 4 • MAJ 2016 • ÅRG 89

LEVANDE LAST

INGEN SKA DÖ
AV RÄTTFYLLERI

Omfattande regelverk för djurtransporter

Växla upp till vårt bästa skydd

I vår bästa bilförsäkring ingår både assistans och hyrbil om något skulle hända dig på vägen. Har du hemmet försäkrat hos oss får du dessutom samlingsrabatt.

Läs mer om Bilförsäkring Stor på folksam.se eller ring 0771-950 950 så hjälper vi dig.

Se ditt
erbjudande på
folksam.se/bil

Folksam
För allt du bryr dig om

INNEHÅLL

NUMMER 3 2016

- 4 LEDARE** Vi måste säkra studentflaken
- 6 DIALOG** Goda folkrelseråd från Region Mitt
- 8 NYHETER** Kollen som avslöjar stulna fordon
- 10 REPORTAGE** Så präglade bilorienteringen MHF
- 12 REPORTAGE** Håkan – tre gånger rattmästare
- 14 REPORTAGE** Brett intresse för alkobomsturnén
- 16 NYHETER** Regeringen siktar på fler alkobommar
- 18 NYHETER** Färre blåskontroller rena blåsningen
- 20 KONSUMENT** Årets färjeguide ger dig svar
- 22 NYHETER** Nollvisionen siktar på lägre dödstal
- 24 REPORTAGE** Grekiskt äventyr för kropp och själ
- 33 KONSUMENT** Bilrekond ett begrepp för allt fler
- 36 PROVKÖRNING** Nya Tiguan – rejält uppgraderad VW
- 38 REPORTAGE** Camping Club siktar på 50-årsfirandet
- 40 REPORTAGE** Stort ansvar med levande last
- 42 REPORTAGE** Här går MHF-Ungdom som tåget
- 44 KRYSET** Kryssa och vinn bingoletter
- 46 I BACKSPEGLN** 1954 var Porsche 356 omslagsbil
- 47 TORGET** Gratisannonsering för medlemmar

Folke – profil inom bilorienteringen

Från 1950-talet och ungefär 30 år framåt var bilorientering en populär MHF-aktivitet. Och Folke Ringberg var en av de stora profilerna. **Sidan 10**

Komplett guide för din färjeresa

Siktar du på kontinenten i sommar? Som en läsarservice har vi sammanställt alla färjeanslutningar och kontaktuppgifter du behöver för att boka din resa. **Sidan 20**

Så befriar du din bil från vintern

Motorföraren har tittat närmare på professionell bilrekonditionering. Vad kostar det? Och vad får man för pengarna? **Sidan 33**

Järnväg modellen i Ängelholm

En gigantisk modelljärnväg har blivit en populär samlingspunkt för entusiaster hos MHF-Ungdom i Ängelholm. **Sidan 42**

Djurtransport

Att hålla reda på alla regler som gäller transport av levande djur kan tyckas vara ett hästjobb, men är likafullt ett ansvar som åligger föraren.

FOTO: STEFAN NILSSON

Härligt med studenten

GÖRAN SYDHAGE
vd och stolt
medlem i MHF
goran.sydhage@mhf.se

Vissst är det en fläkt av sommaren då vi ser ungdomar tar studenten och ungdomar samlas för att fira sin student. Efter nio, tio år i grundskolan och de efterföljande gymnasieåren har jag den största förståelse för att det ska firas. Det gör de alldeles rätt i.

Baksidan är att många av de, precis som så många andra, blandar in alkohol och trafik i firandet.

MHF är en trafiksäkerhetsorganisation med särskild inriktning på trafiknykterhet. Vi vet att denna förhållandevis lilla trafikmängd som "studentflaken" utgör ändå står för alldeles för många olyckor. Med vidtagna försiktighetsåtgärder och på vissa angivna vägar, tycker jag det är okej att man åker omkring och firar sin student. Det är något som är värt att fira. Lika viktigt är det dock att det råder nykterhet i dessa sammanhang. Alkohol och trafik hör aldrig ihop. Hur vi än vänder och vrider på frågan.

HÄR SKULLE MHF-ARE runt om i landet kunna göra en bra insats för ökad trafiksäkerhet. Att till exempel ta reda på sin kommuns policy angående "studentflak". Om man inte skulle vara nöjd med de riktlinjer som finns är mitt tips att kontakta lokala politiker för att få

tillstånd en förändring som syftar till att det ska råda nykterhet på "studentflaken".

I många kommuner finns också möjligheten att väcka frågan genom så kallade medborgarförslag. Detta är en konkret sak att arbeta med.

DEN 17 JUNI SES VI i Upplands Väsby för förbundsmöte och i slutet av juni och början av juli träffas MHF Camping Club i Sjöbo till Riksträff. Är du campare så ska du givetvis bli medlem i vår campingklubb också. Där finner du nya vänner och ett antal trivsamma aktiviteter för dig som campare.

Under sommaren kommer många MHF-funktionärer i landet troget stå på rastplatser med Ta Paus-aktiviteter. Själva poängen är att öka kunskapen bland landets bilister om vikten att ta en paus i trafiken. Under några år har vi fokuserat på mediciner som kan ge trötthet och i år kommer huvudfokus vara "sluta rattsurfa".

MHF ÄR EN VIKTIG RÖST för att ingen ska dö av rattfylleri och det ska vi fortsätta vara med alla våra aktiviteter.

Jag önskar er alla en riktigt fin vår och sommar!

"Alkohol och trafik hör aldrig ihop. Hur vi än vrider och vänder på frågan."

MOTORFÖRAREN

Utges av Motorförarnas
Helnykterhetsförbund

Motorföraren
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm

ÖPPET: 9.00–11.00, 13.00–16.00
(fredag 13.00–15.30)

TEL: 08-555 765 55
E-POST: motorforaren@mhf.se
WEBB: www.motorforaren.se

ADRESSÄNDRING
KUNDJÄNST: 08-555 765 55
E-POST: medlem@mhf.se

REDAKTION
CHEFREDAKTÖR: Gustav Liljeberg
MOBIL: 0765-48 97 16

E-POST: gustav.liljeberg@mhf.se
REPORTER: Mari Haglund
TELEFON: 08-555 765 63
E-POST: mari.haglund@mhf.se

REPORTER: Micke Valier
TELEFON: 08-555 765 62
E-POST: micke.valier@mhf.se

ANSVARIG UTGIVARE:
Göran Sydhage

TEL: 08-555 765 56
E-POST: goran.sydhage@mhf.se

ANNONSAVDELNING ADRESS:

MHF Annonsavdelning
B-G Werner
Box 16
433 21 Partille
TEL: 031-44 75 25
E-POST: annonser@mhf.se

Hela tidningen finns tillgänglig
på www.motorforaren.se – även
tidigare utgåvor!

LAYOUT & PRODUKTION: @thoms

TRYCK: V-TAB, Vimmerby 2015
ISSN: 0463-6678

UPPLAGA
TS-UPPLAGA: 24 600 ex (2015)

**LÅGT
PRIS TILL
ALLA!**

MER BILSEMESTER FÖR PENGARNA

Snart är sommaren här! Vi på INGO vill passa på att önska dig en fantastisk sommar och semester, fylld av roliga utflykter och äventyr med bilen.

Med våra 240 stationer finns vi alltid nära till hands om du behöver fylla på tanken till ett lågt pris. Mer bilsemester för pengarna helt enkelt!

Hitta din närmaste station på ingo.se eller ladda ner vår app

KRÖNIKA: FRÅN FÖRARSÄTET

En resa genom tiden

DET BEHÖVDES EN BILD till ett reportage. Som av en händelse var undertecknad hemma på helpension hos föräldrarna och såg därför till att köra de fem milen till fotoplatsen. Ett öga på kartan innan avfärd gav ett par, tre alternativ. Det kortaste – ”över skogen” – lockade givetvis mest, som det så ofta gör en vacker och solig majdag.

Väl bakom ratten styrdes färden mot nordost. Efter en knapp mil lämnades den stora vägen bakom, helt enligt den förutbestämde ruten. Vålgallrad tallskog övergick till myrmark, åkrar omgärdade av stennmur till tät granskog, däremellan byar med man-gårdsbyggnader och stugor i rött med vita knutar. Ett land, i det här fallet Småland, visade sig från sin allra bästa sida.

MED HARMONISKA rattörelser på den slingrande vägen, en gång gjord för att möta minsta motstånd från naturen, vandrade tankarna iväg för ett ögonblick. Det här var en resa mycket längre än trippmätaren någonsin kunde visa. För varje sten som brutits och staplats finns en historia att berätta. För varje nedlagt glasbruk finns tusen och åter tusen berättelser. En till synes kort sträcka kan spegla en evighet.

TRE KVART EFTER startnyckeln vridit medurs var det dags att göra motsatt rörelse. Efter ytterligare halvannan timme – den mesta tiden gick åt att prata om intressanta, motorrelaterade ämnen – gick färden hemåt.

Stunder som denna är det lätt att uppskatta bilen som färdmedel och tidsmaskin. Äventyr, stora som små, ger en ovärderlig guldkant på vardagen. Nästa resa kan inte komma snart nog.

GUSTAV LILJEBERG
CHEFREDAKTÖR
gustav.liljeborg@
mhf.se
0765-48 97 16

”Det här var en resa mycket längre än trippmätaren någonsin kunde visa.”

Medlemsutbildning – inspiration från MHF Region Mitt

Denna utbildning kan användas av både de som varit med länge och de som nyss kommit med. Tanken är att blanda gruppen så de nya får ta del andras erfarenheter så en överföring av tidigare gjorda insikter görs. Ingen ska behöva känna sig osäker på vad MHF är eller hur MHF bör presenteras.

Självklart ska gruppen presentera sig för varandra på ett sätt som känns bekvämt. God folkbildningsanda ska råda!

1. Organisationskunskap: historia och geografi

Detta för att få en helhetsbild över MHF-landet. Här kan avdelningar, aktiva och passiva, läggas in av var region för sig.

2. Stadgar

Det finns mycket att säga om vikten av att både gamla och nya medlemmar får klart för sig vad som gäller. Alla organisationer är inte lika och här krävs att nya medlemmar med annan föreningsvana går besked om MHF-stadgarna.

3. Boken ”Ingen ska dö av rattfylleri”

Boken kan delas upp på två eller tre träffar. En enkel gemensam genomgång av något kapitel och någon deltagare väljer att svara för ett eller fler kapitel till de övriga träffarna.

4. Uppförandekod

Hur möter vi människor och tilltänkta medlemmar? Vad har vi för behov av mer utbildning? Montervana kan läras ut, byggande av monter likaså om behov finns. Annars kan denna punkt fyllas på med lokala behov.

5. Profilkläder

Här kan det komma en färgkod och beställning kan idag göras via MHF Region Mitt vid behov. En viss likhet bör kunna råda, så att MHF har ett enhetligt utseende i landet.

INGASARA CARDELL,
regionordförande MHF Region Mitt

Porschen till Haparanda

BLAND ALLA HOPPFULLA

deltagare i tävlingen om Playmobil-Porschen drogs Rolf Hardelin, Haparanda, som vinnare. Rolf hade på frågan ”Vad hette företrädaren till Porsche 911?” svarat 356.

Det var svaret som redaktionen från början hade tänkt sig, men som så ofta blir det lätt mer komplicerat ... Flera andra tresiffriga kombinationer skickades in, var och en som på sätt och vis kan ses som korrekta. Till exempel var det flera som svarade 901 – konceptbilen som blev 911 sedan Peugeot invänt mot modellbeteckningen med en nolla i mitten. Några 901

skulle aldrig säljas till allmänheten, men på något sätt har ett fåtal bilar letat sig ut i privat ägo. En samlarbil för välbeställda puritaner!

En annan medlem svarade Porsche 695, vilket var en prototyp till 911. Här påminner fronten mycket om 901/911, men bakpartiet är helt annorlunda. Att döma av taklinjen låg tyngdpunkten på utrymme snarare än utseende. Bilen finns sparad hos Porsche Museum i Zuffenhausen, strax utanför Stuttgart.

Ett stort tack till er alla som skickade in svar i tävlingen!

1. Fjädersäten och infästningar.

I fjädersätena samlas smuts som binder fukt och salt. Spaltröst bildas i infästningarna.

2. Hjulhusen.

Det rostas runt infästningarna till innerskärm, skärmkanter och i främre hjulhushyllan mot sidobalk/tröskellåda.

3. Utanpåliggande sidobalkar/tröskellådor.

Plastkåpan rör sig och skaver hål utifrån på obefintligt rostskydd.

4. Tvärgående/längsgående balkar.

Rost bildas i spalten mellan balk och underrede. Angreppen börjar senare om det finns tätande PVC.

5. Energiupptagande konstruktioner ("krockbalk"). Rostar oftast i sammanfogningarna.

6. Bromsrör.

Rosten börjar oftast vid infästningar och övergångar, men även direkt på röret.

7. Bensinrör.

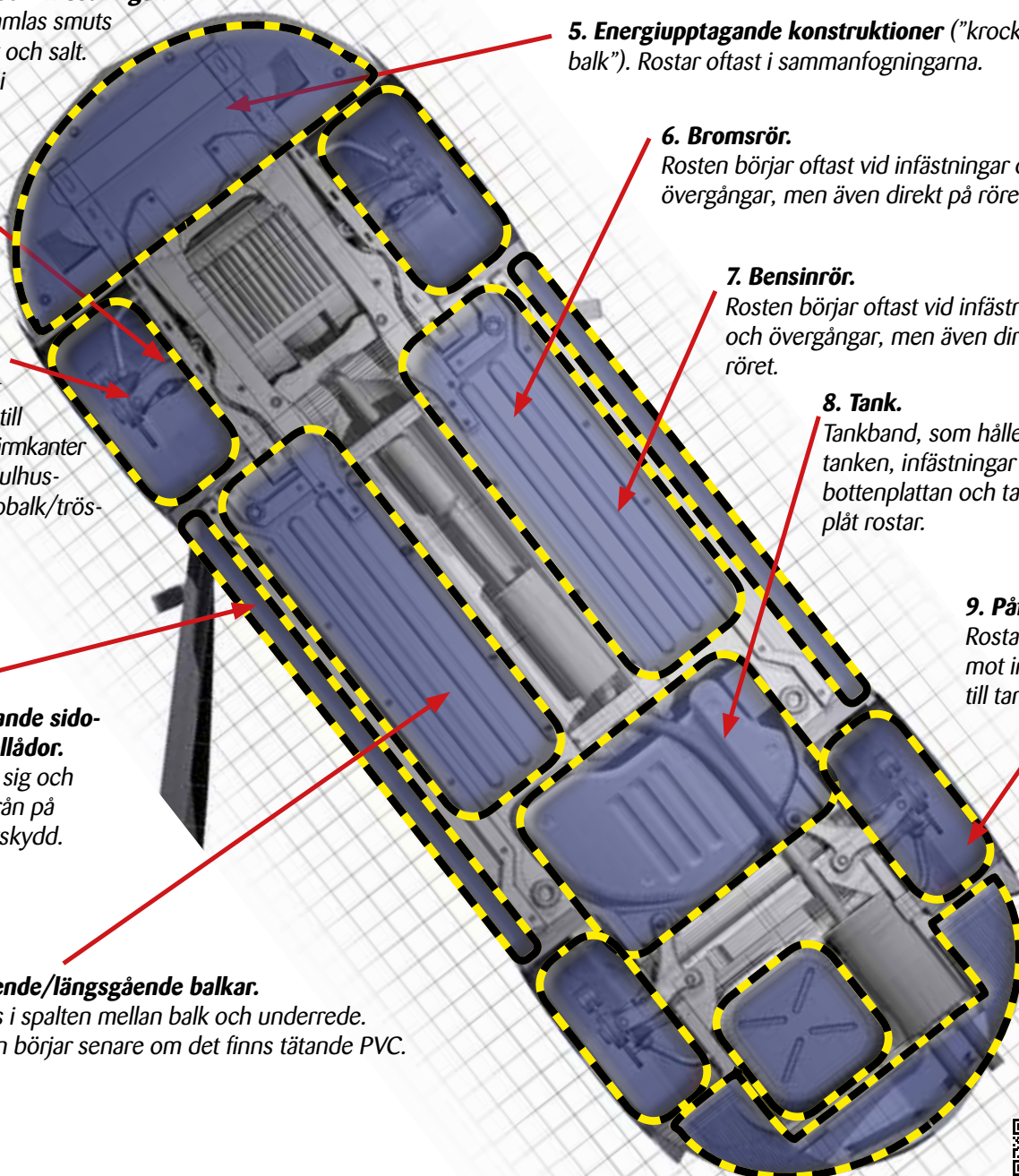
Rosten börjar oftast vid infästningar och övergångar, men även direkt på röret.

8. Tank.

Tankband, som håller upp tanken, infästningar mot bottenplattan och tank av plåt rostas.

9. Påfyllningsrör.

Rostar på insidan mot infästningen till tanklocket.

Plastkåpor & 12-års rostskyddsgaranti. Värre kan det knappast bli!

Även nya bilar med plastkåpor undertill kan vara rostangripna, utan att det syns utanpå, och kan bli en trafikfara.

Plastkåpor ger bättre aerodynamik och lägre bränsleförbrukning men kan samtidigt ge allvarliga rostproblem.

För varken Bilbesiktningen eller din märkesverkstad kollar om din bil rostas under plastkåpor.

De tycker helt enkelt det tar för lång tid och kostar för mycket att ta loss plastkåpor för att undersöka det oftast helt oskyddade underredet.

Så rosten kan fortsätta sin framfart i

lugn och ro och kommer inte att upptäckas förrän det är för sent.

Till råga på allt så täcker rostskyddsgarantin inte skador där rosten angriper underredet från utsidan.

Men nu behöver du inte oroa dig längre.

Låt oss göra en rostskyddskontroll med specialinstrument för endast 175 kr (ord pris 395).

Vi inspekterar mer än 65 utsatta punkter och du får en professionell och tillförlitlig rapport om bilens roststatus på mindre än en halvtimme.

Och du är med hela tiden.

Läs mer om var bilen rostas och hur du skyddar den på www.dinitrolcenter.se

Vi förlänger bilens bäst-före-datum.

Vi är Sveriges ledande kedja för bilrostskydd och finns över hela Sverige.

Närmsta Dinitrol® Center hittar du på www.dinitrolcenter.se

Vad betyder de långa mittlinjerna på länsväg 120 mellan Tingsryd och Emmaboda i södra Småland?

FOTO: LASSE HOLMSTRÖM

Bil- och trafikfrågor

1. Vad betyder vägmarkeringen på bilden?

- A. Omkörningsförbud.
- B. Varningslinje.
- C. Körfältslinje.

2. Vad betyder det om det är två parallella och korta linjer mitt i vägbanan?

- A. Omkörningsförbud.
- B. Reversibelt körfält.
- C. Förbud mot omkörning av andra fordon än traktorer och motorredskap.

3. Och om det finns en heldragen gul linje på eller intill en trottoarkant?

- A. Förbud att stanna och parkera.
- B. Förbud att parkera.
- C. Förbud att stanna

(Rätt svar på sidan 47)

Fler trafikinspektörer sätts in i sommar

Många vill ta körkort under sommaren, något som ger hög belastning på Trafikverket Förarprov. För att kunna möta efterfrågan satsar myndigheten i år på förstärkning under den traditionella semestertiden. Ett 50-tal av 250 anställda flyttar sin egen semester, provtider på kvällar och helger utökas samt extrapersonal tas in. Det sistnämnda är främst trafikinspektörer från försvarsmakten och pensionerade trafikinspektörer.

– Vi gör det vi kan för att möta efterfrågan på prov under högsäsongen, säger Kristina Hagberg, chef på Trafikverket Förarprov. Det du kan göra är att boka in provet i god tid och framför allt, lär dig det som krävs för att vara en trafiksäker och miljömedveten förare.

Ett annat grepp var att Trafikverket anordnade en särskild provdad den 14 maj där ett 50-tal orter deltog.

MYNDIGHETER MINSKAR ALKOLÅS I SINA BILAR

Mellan 2014 och 2015 har andelen av myndigheters bilar med alkolås sjunkit från 38 till 32 procent. Det framkommer i Transportstyrelsens årliga undersökning av myndigheters bilinköp och -leasing.

Det är alla myndigheter under regeringen som varje år ska rapportera in ett antal uppgifter om varje bil som köps in eller leasas. Tanken är att styra bilparken åt ett säkrare och mindre miljöskadligt håll, enligt förordningen SFS 2009:1. Där står det exempelvis att 75 procent av de bilar som används i myndigheterna efter 1 januari 2012 ska vara utrustade med alkolås. Många myndigheter uppfyller inte kraven – de är inte ens nära – vilket den senaste rapporten visar. Av de 6 760 bilar som används är bara 2 187 utrustade med alkolås.

Ursprungskontroll upptäcker stulna fordon

Transportstyrelsen avslöjade under förra året 32 försök att registrera importerade fordon som var stulna eller hade stulna alternativt manipulerade registreringshandlingar. Jämfört med 2014 är det en ökning med tio ärenden.

Försöken uppmärksammas när Transportstyrelsen gör en så kallad ursprungskontroll, en undersökning av det importerade fordonets bakgrund genom en register- och dokumentkontroll.

Det är något som alla fordon som importeras av privatpersoner genomgår. Då granskas de utländska registreringshandlingarna – exempelvis med UV-ljus – och därtill görs matchningar av fordonets identitet mot europeiska

registreringsmyndigheters register samt olika internationella efterlysningsregister.

– Under 2015 gjorde vi 25 272 ursprungskontroller och i 32 av fallen kunde vi konstatera att det rörde sig om stulna fordon eller stulna och manipulerade handlingar för att dölja fordon med oklar identitet. Dessutom avslöjades 344 ytterligare fall där importören inte kunde uppvisa nödvändiga handlingar för att fordonet kunde godkännas, vilket man ibland kan spekulera i orsaken till. Att vi regelbundet avslöjar försök till registrering visar att kontrollerna fungerar och behövs, säger Bosse Magnusson, ansvarig chef för arbetet med ursprungskontroller.

Volvo satsar på elektrifiering

Nyligen meddelade Volvo Cars att företaget har ett mål att ha sålt en miljon elektrifierade bilar 2025. Det betyder en offensiv satsning de kommande tio åren där minst två bilar i varje storleksklass ska erbjudas som hybrid, utöver en ren elbil som lanseras 2019. Både den nya arkitekturen, den tekniska bas de olika modellerna utvecklas på, SPA och den kommande CMA är förberedda för elektrifiering. Till exempel är laddhybrider en viktig del i lanseringarna av den nya 90-serien.

– Det är ett medvetet ambitiöst mål, vilket kommer att bli en utmaning, men Volvo vill ligga i frontlinjen för skiftet mot elektrifiering, säger Håkan Samuelsson, vd för Volvo Cars i en kommentar.

App ska effektivisera polisens arbete

Polisens it-avdelning har under det senaste året arbetat med att ta fram en särskild app för personalen i yttre tjänst. På våren hade 5 000 poliser fått tillgång till appen Polisens multifråga i mobilen – innan sommaren ska siffran vara den dubbla.

Bland appens funktioner kan nämnas att sökningar av personer och fordon kan göras direkt, utan att kontakta ledningscentralen.

– I appen går det att se om personen är misstänkt för något brott, är efterlyst eller om bilen har körförbud. Den gör att det går både snabbare och enklare att få tag i informationen, säger Sarah Hjortsmarker.

Framöver hoppas myndigheten utveckla appens funktioner, däribland möjligheten att scanna körkort och utfärda ordningsböter.

Gilla bilen

WWW.GILLABILEN.SE

gilla oss på facebook

Den uppfriskande, isotoniska törstsläckaren.

Erdinger Alkoholfrei hjälper kroppen att återhämta sig snabbare efter extrem utmattning. Det alkoholfria vete-ölet har isotoniska egenskaper och innehåller vitamin B12 som, tillsammans med en hälsosam livsstil och varierad kost, hjälper ditt immunförsvar och främjar den energigivande metabolismen. Dessutom är den en riktig törstsläckare!

ERDINGER
ALKOHOLFREI

Tema – bilorientering

Folke minns mästerskap, felnavigeringar och O-vänner

MHF firar 90 år 2016. Motorföraren kommer under året att uppmärksamma jubileet med en historisk tillbakablick sedan bildandet 1926 fram tills i dag.

Alla texter: Mari Haglund

Källor: Motorförarens arkiv, jubileumsböckerna "Rörelse på väg" MHF 50 år och "70 år i trafiksäkerhetens tjänst".

Foto: Mari Haglund, Folke Ringbergs privata bilder, Motorförarens arkiv.

Bilorientering var en populär tävlingsform som kördes i MHF:s regi. Folke Ringberg är en av de riktiga entusiasterna. Han började karriären som kartläsare när han var 14 år. Intresset har bitit sig fast – Folke och hustrun Christina tävlar fortfarande.

BILORIENTERINGEN som tävlingsform kom in tidigt på MHF:s program. Från 1950-talet arrangerade MHF tävlingar i bilorientering. Storhetstiden för tävlingsformen inom MHF var från 1960-talet till 1980-talet.

I bilorienteringen gällde det inte att köra så fort som möjligt, utan att köra så nära

TILLBAKABLICK. Folke Ringberg har många minnen från bilorienteringen. Han och hustrun Christina har kört många tävlingar genom åren och tävlar fortfarande.

en idealtid som möjligt och att kunna läsa kartan och pricka in kontroller av olika slag.

För att köra bilorientering var man tvungen att vara 18 år och ha körkort. Kartläsaren däremot behövde inget körkort och behövde inte vara myndig.

Folke Ringberg började sin karriär inom bilorienteringen tidigt. Hans pappa var aktiv i Emmaboda MHF.

– Jag minns att den första tävlingen jag var med på, var den 1 mars 1959. Min pappa körde och jag fick testa att vara kartläsare, vilket jag tyckte var roligt, berättar Folke.

– Då var jag 14 år. Vi hade en stor ameri-

kansk bil, en Ford. Jag fick sitta på en liten kudde.

FOLKE BLEV MEDLEM i MHF 1964. Det var genom bilorienteringen som han träffade sin fru Christina.

– Vi hittade varandra på en prisutdelning. Hon hade kört ihop med en tjejkompis tidigare. Vi började köra ihop, jag var kartläsare, säger Folke.

Vad är tjusningen med bilorientering?

– I tävlandet är det utmaningen att lösa de orienteringsproblem på den tid som man har på sig. Men det handlar minst lika mycket om den sociala biten, att träffa med-

Folke Ringberg tävlade tillsammans med Göran Eriksson i riksmästerskapet 1981. Tävlingsduon slutade trea.

Folke Ringberg hade sin egen kåserispalt Folkes O-vänner i Motorföraren där han skrev information och betraktelser kring bilorienteringen.

Folke Ringberg träffade sin fru Christina genom bilorientering. Under åren har de tävlat tillsammans, Christina som förare och Folke som kartläsare.

tävlande. Man är ett gäng som har kul tillsammans, berättar Folke.

– När jag var med och arrangerade tävlingar som tävlingsledare, blev man också ett sammansvetsat gäng. Det var en himla massa jobb, men det gav så mycket.

FOLKES INTRESSE FÖR kartor gäller inte bara bilorientering. Han utövar även vanlig orientering och i år ska han vara med i Öringen för 49:e gången.

– Jag tycker att både gamla och nya kartor är spännande. Det måste vara någon slags orienteringsskada, säger Folke med ett leende.

I den bilorientering som arrangeras av svenska motorklubbar i dag har farten större betydelse.

– Hastigheten hade en sekundär betydelse i den form av bilorientering som MHF arrangerade. Kartläsning och orientering var det som fällde avgörandet, minns Folke.

– På den tiden körde vi alltid i mörker, för det var mest på hösten. Det var innan sommartiden infördes.

Det mesta av utrustningen var hemmalösningar.

– Jag vet att jag hade någon lampa som var gjord av en kaffepanna som man tog bort botten ur och satte lampan i pipen. Man kopplade sedan in den via cigarettuttaget, berättar Folke.

– Kartan satte man på en masonitskiva med lite skumplast bakom.

Folke kom med i den lokala tävlingssektionen för bilorientering och senare på riksnivå. MHF arrangerade det första riksmästerskapet i bilorientering, RM, 1958.

– RM var ett stort arrangemang. Det hade ju lika stor status som SM, som Svenska Bilsportförbundet arrangerade, säger Folke.

– Jag vet inte hur många RM jag och Christina har kört. Första gången jag var med, var 1965 i Linköping, då deltog jag och min pappa.

Det Nordiska mästerskapet i bilorientering infördes 1978. MHF var huvudarrangör av Sveriges första deltävling.

I Motorföraren 1981 berättas det om årets RM: "Hans-Erik Haraldsson och Lars Ellbring var förstås glada över att de äntligen fått sin seger". Vidare står det i artikeln: "Måste man ha tur för att vinna en sådan här tävling? – Nja, man måste ha prickarna på sin sida, svarar Lars Ellbring".

Folke deltog i RM 1981. Han åkte tillsammans med Göran Eriksson, för att Christina var sjuk. Tävlingsduon kom på en tredje plats. Folke beskrev deras upplevelser i ett reportage i Motorföraren 1981: "En bana på 12 mil låter ju inte speciellt tufft för ett mästerskap, men när alltsammans var svartväg tog ändå lång tid att åka. 10-11 timmar i bilen tar så småningom ut sin rätt i form av trötthet med tillhörande felnavigeringar."

DET VAR INTE FÖRSTA gången Folke dök upp som skribent i Motorföraren. I början av 1980-talet började han skriva en återkommande kåserispalt med det fyndiga namnet Folkes O-vänner. Namnet anspelade på att sporten förkortades Bil-O. På ett dråpligt, roligt och informativt sätt skrev han både tävlingsinformation och om sina betraktelser från bilorienteringen.

– Det var roligt, jag skrev i lite kåseristuk sådär. Jag tror att det var tävlingssekreteraren Bosse Jörnemark och Motorförarens andredaktör Christer Andersson som övertygade mig om att börja skriva Folkes O-vänner.

Vem kom på det fyndiga namnet – Folkes O-vänner?

– Det var ett skojigt namn. Om jag minns rätt så var det Bosse Jörnemark som kom med idén.

Ur Folkes O-vänner i Motorföraren: "Nu kommer den smygande igen. Bil-O-febern. Under sommaren brukar den hålla sig ganska lugn, men när kräftorna väl är avsmakade och de ljusa sommarnätterna börjar övergå i kolmörker då är det klippt. Dags att se över utrustningen. I likhet med piprökaren blir det ett nervöst plockande med tillbehören. Kartläsarlampans lins putsas, kartbordets klämmor ses över etcetera.

Gamla kartor kommer fram och för den inre synen åker man gamla tävlingar. Man minns exakt hur man missade inhopet som betydde sju minuters försening till nästa tidkontroll!"

Folke har förstås hur många minnen som helst från bilorienteringen. Man minns lättast tillfällena när det gått lite på tok menar han.

– Jag kommer ihåg en gång en tävling när det var ett riktigt regnväder. Vi lyckades köra fast på en infart. Då kom det en gårdsägare ut och skulle hjälpa oss, berättar Folke.

– Han hade på sig en vit trenchcoat och när vi fick loss bilen så sprutade en brun sträng med lera på hans ljusa rock. Han tog det bra. Det är en sådan episod man minns.

Det var en klar fördel att ha en mindre bil i bilorienteringen. Folke och Christina har kört Volkswagen i alla år.

– I början gick det sådär, då fick vi inga topplaceringar. Det kom på 70- och 80-talen när vi tävlade mer och skaffade bättre bilar, säger han.

Folke gläds åt deras stora engagemang inom bilorienteringen. Han konstaterar att det fyllt mycket av hans och hustruns tid.

– När vi var som mest aktiva, höll vi på med bilorientering 20 helger om året.

DET ÄR INGEN TVEKAN om att intresset har gett Folke många O-vänner, av den bra sorten.

– Vi har ju fått vänner genom sporten både i Sverige och över hela Norden och har haft så mycket roligt genom åren, konstaterar han.

Bilorienteringen har haft stor betydelse för MHF genom åren tror Folke.

– Man kan konstatera att många som blivit engagerade i MHF, har kommit in via bilorienteringen, säger han.

Folke och hustrun Christina deltar fortfarande i några tävlingar i bilorientering varje år både i Sverige och i övriga Norden.

– Det är fortfarande roligt. Nu i helgen ska vi till Danmark och tävla, berättar Folke.

MARI HAGLUND

Håkans karriär började i U

MHF körde under många år tävlingen Ungdomens Rattmästare. Håkan Alriksson tog hem tre segrar mellan 1965 och 1971. Det blev starten på hans karriär inom motorsporten.

– Från början var jag inte så intresserad av att vara med. Senare blev det blodigt allvar, säger Håkan Alriksson.

TÄVLINGEN UNGDOMENS Rattmästare arrangerades av MHF och MHF-Ungdom tillsammans med olika samarbetspartners. Ungdomens Rattmästare drogs i gång 1965. Huvudsyftet var att komma åt den mest olycksdrabbade gruppen förare i trafiken – unga i åldern 18–25 år. Tanken var att ge ungdomarna teoretisk undervisning genom trafikfrågor som ingick i tävlingen och ge dem ökade körkunskaper som avsåg att öka säkerheten i trafiken.

I början arrangerades tävlingen av ungdomsklubbar och lokalavdelningar under medverkan av MHF-distrikten. När intresset växte för Ungdomens Rattmästare inrättades en central ledning för kampanjen. Utbildade instruktörer jobbade då med den.

Under premiäråret 1965 gjordes cirka 10 000 starter i Ungdomens Rattmästare fördelat på 300 lokaltävlingar i landet berättas det i Motorföraren. Segrarna i lokaltävlingarna gick vidare till 27 distriktsfinaler.

HÅKAN ALRIKSSON har haft en framgångsrik karriär inom racing och då framförallt Formel 3 under 1970-talet. Han är född 1946 och kommer från Alsterbro. Håkan gjorde debut i Ungdomens Rattmästare 1965 och slutade trea.

– Min farbror var medlem i MHF och hade sett information om tävlingen i Motorföraren. Jag hade även några jobbarkom-

SOM HEMMA. Garaget har alltid varit en naturlig miljö att visas i för Håkan Alriksson.

pisar som fått nys om en uttagning i Kalmartrakten. Men jag var inte så intresserad av delta, berättar Håkan.

– Jag kommer ihåg att jag körde en Volvo PV.

Finalen blev en rafflande uppgörelse om sekunder på manöverbanan står det i Motorföraren om tävlingen. Tvåan Lennart Nilsson och trean Håkan Alriksson var en

sekund efter segraren Per Nordström.

Trots ett till en början svalt intresse fick Håkan en fin start i tävlingen.

– Sedan ägnade jag resten av mitt liv åt motorsport. Jag har alltid haft ett intresse för teknik och motorer. Så när det gick så bra första gången i Ungdomens Rattmästare, så tänkte jag att jag skulle testa om det var något för mig, säger han.

MITT MHF-MINNE

Ingvar Andersson, Hudiksvall, MHF-medlem sedan 1953:

– Några aktiviteter jag minns är Rattmästaren, testbussarna och Mopedmästaren. När vi körde Rattmästaren i Hudiksvall minns jag att det kom tävlande ända från Stockholm. Stockholmaren vann. När

vi arrangerade Mopedmästaren var det inte så vanligt med kvinnliga deltagare.

Jag minns en tjej som hette Eva Eriksson som tävlade, hon var duktig. Henne pratade jag med senast härom dagen.

Iris Kedeborn, ordförande i Göteborgs damklubb:

– Min syster Elsa valdes till ordförande för damklubben 1966 och var det livet ut till 2005. Elsa var fantastisk och fick oss andra att göra vårt allra bästa. Vi var ett otroligt bra gäng.

– Redan från början hade

damklubben ett nära samarbete med MHF-avdelningen. Det bildades en damkör som blev mycket aktiv och fick efterföljare ute i landet. Vid kongresserna samlades alla körer och sjöng gemensamt.

– Tillsammans med av-

delningen startades 1962 motorkurser som vände sig enbart till kvinnor. Det var ju en mycket bra tanke och den gav damklubben flera nya medlemmar.

– Representanter för damklubbarna träffades varje

Ungdomens Rattmästare

Håkan Alriksson tog sin tredje seger i Ungdomens Rattmästare 1971. Här i sin Lotus Elan.

Håkan Alriksson vinner Ungdomens Rattmästare för andra gången 1970. Här med tvåan Stefan Gustafsson och trean Anders Olofsson.

Håkan Alriksson i sin Volvo i 1966-års omgång av Ungdomens Rattmästare.

Kan man säga att det var i Ungdomens Rattmästare som din karriär inom motorsporten startade?

– Absolut är det så. Jag har haft stor nytta av det jag lärde mig där i många knepiga situationer.

Leken blev till full satsning.

– Jag tränade i genomsnitt två timmar per dag och hela helgerna. Allt handlade ju om

Rattmästareomslag 1975.

detta, det var fullt fokus. Jag undrar om någon tränade så mycket som jag gjorde, jag var nästan en fanatiker, konstaterar Håkan.

Det var ett gäng killar som gjorde upp om topplaceringarna och många satsade rejält.

– Tävlingsmomentet innehöll mycket nerver, det handlade om precision och bilkontroll. Och det var ju spännande och innehöll ett rejält påslag av adrenalin.

FÖR ATT KLARA AV nervositeten som kunde komma på tävling började Håkan med det som i dag kallas för mental träning.

– Jag kunde bli så nervös att jag skakade. Men jag började visualisera händelseförloppet och det gjorde att jag kunde vara helt coolt vid starten.

Håkan såg sig omkring efter olika bilalternativ och fastnade för en Lotus Elan.

– Lotus Elan måste vara den optimala bilen för detta kom jag fram till. Den var låg med runda hörn. Jag lånade pengar av min pappa för köpet, berättar Håkan.

I finalen i 1970-års tävling var förstapriset en Fiat 128. Håkan hade börjat med racing och fått upp ögonen för en tävlingsbil. Därvarande generalagenten i Sverige för Lotus – Lasse Wendel som Håkan kände – hade nämligen en Lotus 61 Formel Ford till salu.

– Jag ville köpa Lasses Lotus 61 Formel Ford, men jag hade inte pengarna. Så jag körde full satsning i tävlingen och vann – och bytte till mig racingbilen mot Fiat 128:an, minns Håkan.

I finalen 1970 tävlade både Håkan och hans bror Ebbe. Det berättas så här om finalen i Motorföraren ”visst hade deltagarna väntat sig svårigheter, men att Bosse Jörne-marks invecklade manöverprovbana skulle gå på så halt underlag var inte medtaget i

beräkningen. Flera hundra kilo vägsalt gjorde dock susen...”

Håkan vann Ungdomens Rattmästare för tredje gången 1971. Eftersom han fyllde 25 år det året var det sista gången han fick vara med. Hans karriär i tävlingen summeras i Motorföraren: ”1971-års Ungdomens Rattmästare blev alltså Håkan Alriksson. En personlighet både på och utanför banan som hållit sig i topp sedan 1965 då Ungdomens Rattmästare kördes för första gången. Tre förstaplaceringar, två andraplaceringar, en tredje och en femteplacering talar för sig själv.”

– Det finns hur många minnen som helst, det hände så mycket roligt grejer, säger Håkan.

EFTER UNGDOMENS Rattmästare satsade Håkan på racing. Premiäråret 1971 körde han med en Formel Ford. Han blev femma i riksmästerskapet. Till säsongen 1972 bytte Håkan bil till en Lotus 69 Formel Ford och nu blev det totalseger i riksmästerskapet.

Håkan började köra Formel 3 år 1973. Premiäråret slutade med en tredje plats totalt i SM. Följande år blev resultatet i SM 1974 trea, 1975 femma, 1976 tvåa och tionde plats i EM. I Formel 3 tävlade Håkan med kända namn som Nelson Piquet, Stefan ”Lill-Lövis” Johansson, Anders Olofsson och Riccardo Patrese.

Trots att Håkan har avslutat tävlingskarriären, han har inte lämnat racingen.

– Jag hjälper andra förare i racingbranschen, just nu har jag fyra racingbilar i gång. En del säger att man är för gammal, men lekfullheten finns fortfarande kvar och erfarenhet har man alltid nytta av, avslutar Håkan med ett leende.

MARI HAGLUND

år i Stockholm för att diskutera frågor som gällde damklubbsarbetet. Då knöts det många vänskapsband och när förbundet slutade med de här träffarna, uppkom tanken på att träffas hos varandra runt om i Sverige. Så föddes de årliga

damklubbsresorna som började 1981.

– Vi får inte glömma Barntrafikskolan. Det är någonting som vi verkligen kan vara stolta över. Det började redan under 1954 och det var våra egna medlemmar som var

”fröknar” och lärde barnen hur de skulle uppföra sig i trafiken. Då var det cyklar som var med i undervisningen. Trafiklekskolan gav ett stort gensvar i tidingarna och även tv (1957) uppmärksammade aktiviteten.

Dela med dig av dina minnen

NU NÄR MHF JUBILERAR vill vi gärna veta vad du som medlem minns från de 90 åren? Hur var det att köra bilorientering eller tävla i Rattmästaren? Hur kom det sig att du blev medlem? Hör gärna av dig och berätta!

Mejla till mari.haglund@mhf.se eller ring på 076-548 97 21.

VÄRDEFULLA MÖTEN. Tomas Jonsson berättade om alkobommarna för polisspiranterna på trafikpolisen i Jönköping.

Lyckad turné med

MHF:s mobila alkobom visades upp på sex platser i MHF Region Öst under april. Regionordförande Christer Folkesson är nöjd med turnén.

– Vi fick ett bra genomslag i media och knöt goda kontakter med intresserade företag, säger han.

DEN MOBILA ALKOBOMMEN och ledningsbussen visades upp i Linköping, Oskarshamn, Jönköping, Växjö, Karlskrona och Karlshamn. MHF:s vd Göran Sydhage och Tomas Jonsson, vd för MHF Test Lab, fanns på plats och berättade om hur de automatiska nykterhetskontrollerna fungerar.

Turnén blev lyckad, anser Christer Folkesson.

– I media lyckades vi nå ut bra, vi var med i flera direktsända intervjuer i radio bland annat, berättar han.

– Vi fick även kontakt med företag som var intresserade av att använda automatiska

nykterhetskontroller i sin verksamhet.

Regeringens beslut att ge Trafikverket i uppdrag att förbereda för ett införande av automatiska nykterhetskontroller kunde inte ha kommit lägligare.

– Det kom perfekt. Just då visade vi upp alkobommen i Blekinge, där det finns hamnar som kan bli aktuella, säger Christer Folkesson.

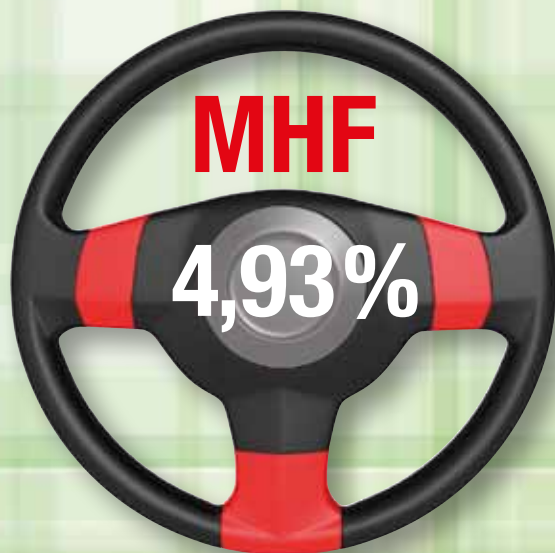
I Jönköping visades alkobommen upp vid IOGT-NTO:s lokaler på Hallmansvägen. Gerdbritt Mellberg är engagerad i MHF Jönköping-Huskvarna och tycker att turnén är ett gott initiativ.

– Jättebra. Alkobommarna är viktiga. På en arbetsplats behövs det både en bom när personalen åker in och när de åker ut, säger hon.

Maken Leif Mellberg håller med.

– Det är smidigt att blåsa i de automatiska nykterhetskontrollerna, konstaterar han.

Tomas Jonsson berättade för Sveriges Ra-

Varsågod, medlemslånet med extra förmånlig ränta för dig

Som medlem i MHF kan du låna från 20 000 upp till 350 000 kronor till en rörlig ränta på 4,93 procent. Välj själv om du vill bli av med dyra smålån, åka på drömmresa eller renovera köket. Ingen säkerhet behövs och inga avgifter finns. Du kan när som helst lösa lånet utan extra kostnad.

Gör så här för att ansöka om medlemslån

- Ring 0771-MEDLEM (0771-633 536) om du vill ha ett lånebesked direkt.
- Logga in på Internetkontoret (om du redan är SEB-kund).
- Besök seb.se/medlemslan.
- Kom in på närmaste kontor – du får besked och hjälp medan du väntar.

Kom ihåg att berätta att du är medlem i MHF.

Läs mer på seb.se/medlemslan

Aktuell medlemslåneränta är för närvarande 4,93 %. En sedvanlig kreditprövning görs alltid. Det får inte finnas några betalningsanmärkningar och lägsta årsinkomst är 190 000 kr. Om den rörliga årsräntan är 4,93 %, blir den effektiva räntan 5,04 % för ett annuitetslån på 100 000 kronor upplagt på 5 år, ingen uppläggningsavgift och betalning sker via autogiro. Det totala beloppet att betala, vid oförändrad ränta blir 113 035 kronor och din månadskostnad blir 1 884 kronor. Årsränta per 2015-04-10.

alkobommar i MHF Region Öst

dio Jönköpings reporter Emma Johansson om alkobommarna.

– Att sätta upp en fälla för automatisk nykterhetskontroll i en hamn kostar ungefär lika mycket som att sätta upp en till två trafiksäkerhetskameror. En ny hastighetskamera kostar 500 000–600 000 kronor, säger Tomas Jonsson.

EMMA JOHANSSON TESTADE att blåsa i den mobila alkobommen.

– Det går mycket fortare att blåsa i den automatiska nykterhetskontrollen än i alkolåsen som finns i Sveriges Radios bilar, konstaterar hon.

– Tekniken som används i alkolås är av en helt annan typ, förklarar Tomas Jonsson.

Flera stora distributionscentraler är intresserade av att sätta upp alkobommar för personalen berättar han.

– Det finns ett intresse, men än är inget företag i hamn, säger Tomas Jonsson.

MEDIEINTERESSE. Christer Folkesson blir intervjuad och förevisad av Jnyttts reporter Erik Boström.

FOTO: MARI HAGLUND

Trafikpolisen i Jönköping var intresserade av hur de automatiska nykterhetskontrollerna fungerar. Tomas Jonsson förklarade hur de automatiska nykterhetskontrollerna i Frihamnen kan styras och övervakas från hans ledningsbuss. Totalt var sju personer från

trafikpolisen på plats. Christel Johansson är polisinspektör på trafikpolisen i Jönköping.

– Vi tänkte att det skulle vara intressant för de nya polisaspiranterna att se få hur alkobommarna fungerar, säger hon.

Christel Johansson är positiv till tekniken. – De automatiska nykterhetskontrollerna är jättebra. Allt som kan hindra berusade personer från att åka ut på vägarna är bra, konstaterar hon.

EN ALKOBOM SKULLE polisen kunna använda vid en kontrollplats exempelvis, tror Christel Johansson.

– Vi låter alla förare blåsa när vi ändå gör kontroller av hastighet och bilbälte. Tidigare i dag stod vi vid riksväg 40 och gjorde kontroller, berättar hon.

Under april visades den mobila alkobommen upp i MHF Region Väst i Halland och Västra Götalands län.

MARI HAGLUND

DIAB P12 NÄR DU VILL HÅLLA KONTAKTEN

Har du problem med din 13- eller 7-poliga elkontakt? **DIAB P12** är lösningen med en robust och tät konstruktion som ger en bekymmersfri användning år efter år. Hela 12 stift ger dig stora valmöjligheter, t ex backstrålkastare eller backkamera för hög säkerhet. Med **DIAB P12** kan du fokusera på ditt husvagnsliv och alltid hålla kontakten.

MADE IN SWEDEN
PAT PEND

- Elimineras oxiderande poler • Högt kontaktryck
- Minimerar kryptströmmar • Väl dimensionerad anslutning till jord
- Minimerar spänningsfall • Patenterad design för enkel in- och urkoppling

Automatiska nykterhetskontroll

Regeringen har gett Trafikverket i uppdrag att förbereda införandet av anläggningar för automatisk nykterhetskontroll i tre till fem hamnar.

– Vi ser positivt på beslutet, säger Göran Sydhage, vd för MHF.

MHF HAR DRIVIT PÅ för ett införande av automatiska nykterhetskontroller i Sveriges hamnar. Hösten 2014 sattes alkobommar upp i Frihamnen i Stockholm. När försöksprojektet avslutades i november 2015 hade 50 724 förare kontrollerats. 268 misstänkta rattfyllerister hade stoppats.

Trafikverket presenterade sin utredning angående automatiska nykterhetskontroller i november förra året. Utredningen var negativ till ett införande. MHF skrev som svar ett eget förslag till regeringen på hur ett införande skulle kunna se ut.

Göran Sydhage gläds nu åt det att kommit ett beslut från regeringen i rätt riktning.

KORTFAKTA

MHF:s FÖRSLAG

Första prioritering

1. Frihamnen Sthlm
2. Värtahamnen Sthlm
3. Trelleborg
4. Malmö
5. Helsingborg
6. Ystad

Andra prioritering

7. Nynäshamn
8. Kapellskär Norrtälje
9. Karlshamn
10. Karlskrona

Tredje prioritering

11. Stadsgården Stockholm
12. Göteborg – (Kiel)
13. Göteborg – (Fredrikshamn)
14. Strömstad
15. Umeå
16. Varberg

– MHF:s påverkansarbete har gett resultat, det här är ett bra besked. Men man hoppas att det inte blir som förra gången, att Trafikverket säger att nej, säger han.

Regeringen har gett Trafikverket i uppdrag att förbereda införandet av anläggningar för automatisk nykterhetskontroll i tre till fem lämpliga hamnar utifrån trafikvolym, kostnader, infrastruktur och kontrollsituation. Vidare ska Trafikverket inleda dialog och samarbete med hamnarna. En tidsplan ska upprättas och en finansieringsplan tas fram.

ARBETET FÖR NYKTERHET på vägarna är förutsättning för att komma närmare Nollvisionen skriver regeringen. Trafikverket ska redovisa uppdraget till Näringsdepartementet senast den 31 oktober.

I MHF:s förslag till ett införande av automatisk nykterhetskontroll listas 16 hamnar i prioriteringsordning. I ett första skede vill

Pia Nilsson (S).

Göran Sydhage.

MHF att Frihamnen och Värtahamnen i Stockholm och de fyra skånska hamnarna Trelleborg, Malmö, Helsingborg och Ystad ska prioriteras.

– Vi tror att man skulle kunna köra i gång ganska snabbt, redan i slutet av 2016 eller början av 2017 vore inte orealistiskt. I Frihamnen sitter ju utrustningen uppe så där är det ju bara att köra i gång, säger Göran Sydhage.

Pia Nilsson (S) är ledamot i trafikutskottet.

Säkrare med alkolås

Volvo Cars Alcotard är ett integrerat alkolås som är enkelt att använda och ger ett exakt resultat. Systemet består av en trådlös handenhets med munstycke och en laddningsvagg till bilen.

Alcotard bygger på bränslecellteknik – den mest exakta och tillförlitliga tekniken som även uppfyller CENELEC-standarden. Visar utandningsprovet över alkoholgränsen på 0,2 promille kan man inte starta bilen.

Föraren ser på handenhets kontrollampa om provet är godkänt eller inte. Utandningsprovet sparas i 30 minuter efter att motorn stängts av så att föraren inte behöver blåsa vid kortare stopp.

LENNANDIA

Lämna din bil i noggranna händer

Hos verkstäder som använder MRF:s symbol har vi rätt utrustning för att gå igenom din bil in i minsta detalj. Det är en av många orsaker till att vi kan säkra kvaliteten och ge dig garanti på service och våra reparationer.

MRF-verkstäderna, www.mrf.se/verkstad

I trygga händer

VOLVOCARS.SE

Mer ett steg närmare införande

Varför väljer ni att satsa på automatiska nykterhetskontroller?

– Den största fördelen är att om du har alkohol i blodet när du lämnar en färja så kommer du inte ut på våra vägar. Det är även viktigt att framhäva den preventiva funktionen som bommarna har. Även om de inte alltid är i drift så har de en preventiv funktion som gör att vi kommer få se färre alkoholpåverkade förare då de som anländer till hamnarna inte kan veta om bommarna är i drift eller inte, säger Pia Nilsson.

Kommer de automatiska nykterhetskontrollerna att vara i fullskalig drift i de hamnar som blir aktuella?

– Kontrollerna kommer att vara permanenta.

Vilka hamnar kan bli aktuella?

– Det är för tidigt att säga. Trafikverket har fått i uppdrag att titta på detta och utifrån Trafikverkets redovisning får vi fatta ett beslut, säger Pia Nilsson.

Hur ser ni på införandet – finns det någon tidsplan?

– Nej, det finns ingen klar tidsplan för när kontrollerna kan vara på plats, avslutar Pia Nilsson.

Göran Sydhage tror att MHF måste vara fortsatt aktiv i frågan.

– Det gäller att vi ligger på så att de automatiska nykterhetskontrollerna kommer på plats i alla 16 hamnar, det är jätteviktigt.

Vad blir nästa steg?

– MHF kommer fortsätta att jobba för ett införande av automatiska nykterhetskontroller på fler ställen. Tekniken som används i alkobommarna har många användningsområden, konstaterar Göran Sydhage.

– De skulle kunna användas på platser som logistikcentrum, där det rör sig mycket fordon, och så skulle man kunna tänka sig att polisen skulle kunna använda dem vid en vägkontroll.

FOTO: ANDREAS LIBELL

MARI HAGLUND

Snart kan Sverige införa automatiska nykterhetskontroller.

**Vägarbetare
har inte airbag.
Sänk farten.**

NYKTERHET NEDPRIORITERAS. Polisen gör allt färre nykterhetskontroller i trafiken.

Peter Lagerström är processledare för trafik på polisregion Syd.

Lars Olov Sjöström är trafiksäkerhetschef på MHF.

Allt färre får blåsa längs vägen

Polisen gör allt färre nykterhetskontroller i trafiken. Under 2014 gjorde polisen 1,9 miljoner utandningsprov i Sverige och under 2015 minskade den siffran till 1,2 miljoner.

– Utvecklingen är ett hot mot trafiksäkerheten, säger Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef på MHF.

ANTALET UTANDNINGSPROV minskade med 37 procent mellan 2014 och 2015. Det visar statistik från polisens informationsavdelning.

Den nedåtgående utvecklingen ser ut att fortsätta under inledningen av 2016. Under januari 2015 gjorde polisen 124 000 nykterhetskontroller i landet, i januari i år hade antalet minskat till 46 000 stycken, en minskning med 63 procent.

Antalet nykterhetskontroller har under lång tid gått stadigt nedåt. Det högsta antalet utandningsprov gjordes 2009. Då gjorde polisen 2,7 miljoner nykterhetskontroller och förra året hade antalet sjunkit till 1,2 miljoner kontroller, vilket motsvarar en minskning med 55 procent.

Lars Olov Sjöström anser att det minskande antalet nykterhetskontroller är ett hot mot trafiksäkerheten.

– Ja, det är det ju faktiskt, när polisen inte

”På lång sikt ger det en känsla av att risken för att bli upptäckt är väldigt liten och det leder sannolikt till att det sker fler olyckor till följd av rattfylleri.”

jobbar med den prioriterade delen av sitt arbete, säger han.

– Vi vet att de är under stor press med gränsbevakning och flyktingmottagning. Men det är nog inte det som är det största problemet, utan det är att trafiksäkerhetsarbetet inte har haft tillräckligt stor prioritet i polisens omorganisation.

Vad får ett minskat antal nykterhetskontroller för konsekvenser?

– På kort sikt ger det ju effekten att förare som normalt skulle ha lagförts för rattfylleri inte blir infångade. På lång sikt ger det en känsla av att risken för att bli upptäckt är väldigt liten och det leder sannolikt till att sker fler olyckor till följd av rattfylleri, säger Lars Olov Sjöström.

DEN NEGATIVA UTVECKLINGEN oroar Peter Lagerström som är processledare för trafik i polisregion Syd. I polisregion Syd ingår länen Kronoberg, Kalmar, Blekinge och Skåne.

– Trenden är tydlig, det går åt fel håll. Jag är rädd för att fler kommer att köra onyktra i trafiken, säger han.

Det behövs både stora kontroller där polisen gör många slumpmässiga utandningsprov och riktade insatser som att polisen står utanför Systembolaget eller en skola och gör nykterhetskontroller.

– En kombination är det bästa skulle jag vilja påstå. Och att vi är ute och träffar medborgarna är jätteviktigt, säger Peter Lagerström.

Han anser att det går att hitta flera orsaker till att antalet nykterhetskontroller har minskat. Polisens omorganisation, migrantströmmarna och nedrustningen av trafikpolisen är några anledningar.

Vad kan polisen göra för att vända trenden tror du?

– Jag tycker att vi på polisen måste rannsaka oss själva och prioritera trafiksäkerhetsarbetet. Vi måste vända trenden omgående, annars tror jag att vi kommer att få se negativa effekter ganska snart, konstaterar Peter Lagerström.

Vad kan MHF göra för att påverka polisen till att göra fler nykterhetskontroller i trafiken?

– Vi försöker ju föra en dialog med Polismyndigheten kring det här arbetet. Det har vi stöd för i den myndighetsövergripande strategin Minskad andel alkohol och narkotika i trafiken, som MHF var med och tog fram i höstas, säger Lars Olov Sjöström.

– På det lokala planet upplever jag att det finns en vilja bland poliserna ute på fältet att jobba med trafik. Problemet finns nog mer på ledningsnivå.

MARI HAGLUND

BILA MED BÅT. UPPLEV MER.

Få ut mer av din semester i sommar – ta med bilen till andra sidan Östersjön. Vi har alltid bra priser på bilpaket. Förutom att du hinner uppleva så mycket mer i egen takt, kan du shoppa loss ordentligt och fylla bilen med alla godsaker. Läs mer på tallinksilja.se

RIGA FR 1610:-

INGÅR: Båtresa enkel väg, hel C-hytt för 1-4 personer + personbil.

HELSINGFORS FR 1146:-

INGÅR: Båtresa enkel väg, hel C-hytt för 1-4 personer + personbil.

TALLINN FR 1468:-

INGÅR: Båtresa enkel väg, hel B-hytt för 1-4 personer + personbil.

ÅBO FR 422:-

INGÅR: Båtresa enkel väg, hel E-hytt för 1-4 personer + personbil.

 TALLINK

SILJA LINE

Boka på tallinksilja.se | 08-22 21 40*

*Serviceavgift 70:- per bokning tillkommer, boka online så bjuder vi på den. Prisex gäller utvalda avgångar. Begränsat antal platser.

Årets färjelinjer

Nyheter

	Rederi	Turtäthet	Hemsida	Bokning/kundservice
VÄSTERUT				
BELGIEN				
Göteborg-Gent	DFDS	6 ggr/v	freight.dfdsseaways.com	031-65 08 67
DANMARK				
Göteborg-Frederikshavn	Stena Line	5-6 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Varberg-Grenå	Stena Line	2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Helsingborg-Helsingör	Scandlines	Var 15-30:e min	scandlines.se	042-18 61 00
Helsingborg-Helsingör	HH-ferries	Var 15-30:e min	hhferries.se	042-26 80 24
Öresundsbron	-	Dygnet runt	oresundsbron.com	040-22 30 00
ENGLAND				
Göteborg-Immingham	DFDS	6 ggr/v	freight.dfdsseaways.com	031-65 08 67
NORGE				
Strömstad-Sandefjord	Color Line	4 dagl	colorline.se	0526-620 00
SÖDERUT				
BORNHOLM				
Ystad-Rönne	Bornholmsfaergen	4-8 dagl	faergen.se	0411-55 87 00
POLEN				
Ystad-Swinoujscie	Polferries	1-2 dagl	polferries.se	040-12 17 00
Ystad-Swinoujscie	Unity Line	2 dagl	unityline.se	0411-55 69 00
Karlskrona-Gdynia	Stena Line	2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Nynäshamn-Gdansk	Polferries	Varannan dag	polferries.se	08-520 68 660
Trelleborg-Swinoujscie	Unity Line	3 dagl	unityline.se	0411-55 69 00
Trelleborg-Swinoujscie	TT-Line	2 dagl	ttline.se	0410-562 00
TYSKLAND				
Göteborg-Kiel	Stena Line	1 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Trelleborg-Travemünde	TT-Line	3 dagl	ttline.se	0410-562 00
Trelleborg-Rostock	TT-Line	6 dagl	ttline.se	0410-562 00
Trelleborg-Rostock	Stena Line	3 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Trelleborg-Sassnitz	Stena Line	2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Malmö-Travemünde	Finnlines	2-3 dagl	finnlines.com	0771-34 09 00
ÖSTERUT				
ESTLAND				
Stockholm-Tallinn	Tallink Silja	1 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Stockholm-Tallinn (St Petersburg)	St Peter Line	2 ggr/v	stpeterline.com	08-459 77 02
Kapellskär-Paldiski	DFDS Seaways	6 ggr/v	dfsseaways.se	0454-336 80
FINLAND				
Umeå-Vasa	Vasabåtarna	Dagligen	vasabatarna.fi	090-18 52 00
Stockholm (Värtan)-Åbo	Tallink Silja	2 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Kapellskär-Nådendal	Finnlines	2-3 dagl	finnlines.com	0771-34 09 00
Stockholm (Värtan)-Helsingfors	Tallink Silja	1 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Stockholm-Mariehamn-Åbo	Viking Line	2 dagl	vikingline.se	08-452 40 00
Stockholm-Mariehamn-Helsingfors	Viking Line	1 dagl	vikingline.se	08-452 40 00
LETTLAND				
Stockholm-Riga	Tallink Silja	1 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
Nynäshamn-Ventspils	Stena Line	1-2 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
LITAUEN				
Karlskrona-Klaipeda	DFDS Seaways	1 dagl	dfsseaways.se	0454-336 80
RYSSLAND				
Stockholm-(Tallinn)-St Petersburg	St Peterline	2 ggr/v	stpeterline.com	08-459 77 02
ÅLAND				
Kapellskär-Mariehamn	Viking Line	3 dagl	vikingline.se	08-452 40 00
Stockholm-Mariehamn	Viking Line	1 dagl	vikingline.se	08-452 40 00
Grisslehamn-Eckerö	Eckerö Linjen	2-3 dagl	eckerölinjen.se	0175-258 00
Stockholm-Mariehamn	Tallink Silja	2 dagl	tallinksilja.com	08-22 21 40
RESA FRÅN OSLO				
Oslo-Kiel	Color Line	1 dagl	colorline.se	0526-620 00
Oslo-Frederikshavn	StenaLine	1 dagl	stenaline.se	0770-57 57 00
Oslo-Köpenhamn	DFDS Seaways	1 dagl	dfsseaways.se	042-26 60 00

Fotnot: Ovanstående uppgifter om turtäthet gäller juli-augusti.

Västerut

DET VAR MYCKET länge sedan vi kunde ta båt från Göteborg till Good Old England. Sjöresan med de gamla englandsbåtarna var en riktig höjare. Den tiden är för länge sedan förbi. När bilsemestrarna började bli populära följdes de av riktiga bilfärjor som nu också försvunnit.

En kvarleva har vi genom DFDS frakttlinje mellan Göteborg och Immingham som även tar med sig personbilar i begränsat antal. Linjen till Tilbury har lagts ned. Bilvägen går nu i stället via danska Esbjerg.

DFDS har även frakttlinje till Gent i Belgien som medför personbilar.

Söderut

SÖDERUT LIGGER Tyskland och Polen med dagliga, täta färjeförbindelser. Tyskland tar emot oss i fyra hamnar. Till Travemünde åker vi för vidare resa längs A1 till Hamburg och västerut via Bremen mot Holland eller Belgien. Dessa länder når vi också från Kiel.

Fortsätter vi från Hamburg rakt söderut längs A7 kommer vi till München och in i Schweiz, Österrike och Italien. Även Frankrike nås på ett utmärkt sätt med hjälp av överfarten till Travemünde eller Kiel.

Rostock erbjuder raka spåret till Berlin och vidare mot Prag och övriga länder i Östeuropa. Här är det Stena Line och TT-Line som sköter trafiken. De båda samarbetar bra och har ökat antalet avgångar stort. Förutom nattöverfarter erbjuder deras premiumfartyg extra dagsturer på denna linje.

Vill vi ha omväxling tar vi färjan över Elbe väster om Hamburg och genom Danmark och Stora Bältbron.

Även Polen har tre ankomsthavnar: Swinoujscie, Gdynia och Gdansk med fyra svenska avgångshavnar. Förutom linjerna från Ystad, Trelleborg och Karlskrona har vi den något bortglömda linjen mellan Nynäshamn och Gdansk.

Österut

INGÅ ÄNDRINGAR i färjetrafiken inför 2016. En trevlig rundtur är Stockholm-Tallinn med färja därefter bil söderut till Riga och därifrån färja åter till Stockholm.

INGEMAR CARLSSON

Ta med husbilen till

EUROPA

FR **390:-** /1 PERS

ENKEL RESA INKL HUSBIL

BORDERSHOP
OMBORD PÅ ALLA SVENSKA FÄRJELINJER

Våra vägar ut i Europa

TILL DANMARK

Göteborg – Fredrikshamn enkel resa
Fr **495:-**/1 pers & husbil

Varberg – Grenå enkel resa
Fr **390:-**/1 pers & husbil

TILL TYSKLAND

Trelleborg – Sassnitz enkel resa
Fr **614:-**/1 pers & husbil

Trelleborg – Rostock enkel resa
Fr **909:-**/1 pers & husbil*

Göteborg – Kiel enkel resa
Fr **2199:-**/1 pers & husbil

TILL POLEN

Karlskrona – Gdynia enkel resa
fr **1209:-**/1 pers & husbil*

TILL LETTLAND

Nynäshamn – Ventspils enkel resa
fr **899:-**/1 pers & husbil

Boka på
[stenaline.se/
bilsemester](http://stenaline.se/bilsemester)

Stena Line roadtrip!

Att ha med sig husvagnen eller husbilen på semestern ger dig frihet, flexibilitet och utrymme för spontana stopp. Missa inte guldkomen längs med vägarna! Med våra 8 svenska färjelinjer tar vi er billigt och bekvämt till Danmark, Tyskland, Polen, Lettland och vidare ut i Europa. Passa på att fylla på förrådet inför kommande fester i vår Bordershop ombord – upp till 60% billigare än iltand!

Everyone deserves a break

Boka på stenaline.se eller ring 0770-57 57 00

Samtliga prisexempel gäller Economybiljett och gäller för husbil max 4 m hög, 6 m lång. Priser för övriga fordon se stenaline.se. Begränsat antal platser. Bokningsavgift tillkommer vid personlig service. *Hytt tillkommer vid nattöverfart.

Stena Line

Så ska dödstalen i trafiken ner mer

KORTFAKTA

TRAFIKDÖDA

1915–2015

1915	130
1920	215
1925	275
1930	493
1935	331
1940	283
1945	299
1950	595
1955	902
1960	1 036
1965	1 313
1970	1 307
1975	1 172
1980	848
1985	808
1990	772
1995	572
2000	591
2001	583
2002	560
2003	529
2004	480
2005	440
2006	445
2007	471
2008	397
2009	358
2010	266
2011	319
2012	285
2013	260
2014	270
2015	259

- Dödstalen före 1950 är osäkra och bygger på olika statistikällor. Före 1936 togs inte heller döda fotgängare och cyklister med i statistiken.
- 1994-2002 inkluderades även personer som omkommit i trafikolyckor pga sjukdom.
- Sedan 2010 är självmord borttagna ur statistiken.

Källor: VTI, Vägverket, Trafikanalys och Transportstyrelsen.

Dödstalen på gator och vägar gick ner och gick ner och gick ner, men nedgången har planat ut de senaste åren, även om 2015 blev ett år med rekordfå döda i trafiken, 259 omkomna, elva färre än året innan.

Nu laddar Trafikverket om med Nollvisionen 2.0.

NI KAN KANSKE BAKGRUNDEN till Nollvisionen, som föddes och utvecklades av Claes Tingvall, då trafiksäkerhetsdirektör på Vägverket.

Den lanserades på Tylösandsseminariet 1997 och togs sedan av riksdagen.

Med en halvering var målet att dödstalen på gator och vägar skulle bli 270 år 2007. Det blev 471.

I juni 2009 antog riksdagen ett nytt mål: 220 trafikdöda år 2020.

– Det är realistiskt och jag tror vi har en bra möjlighet att nå det, men givetvis vill vi nå ännu lägre, säger Maria Krafft, Folksam-forskaren som efterträdde Claes Tingvall förra sommaren och fick titeln måldirektör med trafiksäkerhet som sitt ansvarsområde på Trafikverket.

STORA ÅTGÄRDER har fått dödstalen att sjunka år efter år:

- **Fokusering på och runt de mest trafikerade och olycksdrabbade vägarna.**
- **Mitträcken.**
- **Justerade hastighetsgränser.**
- **Fler fartkameror, som blir 800 till de närmaste åren.**

– Dessutom har bilarna blivit säkrare. Framstegen har varit helt fantastiska med till exempel autobroms och fler säkerhetssystem är på gång och kommer att finnas i allt fler bilar vartefter bilparken förnyas, säger Maria Krafft.

Som nyutträd måldirektör lanserade Maria Krafft och Trafikverket "Nollvisionen 2.0".

Vad finns då i verktyglådan för att få ner dödstalen ännu mer?

– Fortsatt mittseparering, fortsatt anpassning av hastighetsgränser och fortsatt ut-

veckling av säkerhetssystem i fordonen, till exempel att bilar läser varandra, säger Maria Krafft.

Vid betalstationen och tullfiltret vid Öresundsbron finns idag en falllucka som öppnas om ett fordon kör för fort. Liknande system byggs i Malmö-förorten Oxie, samt på Mariedalsvägen och Per Albin Hanssons väg inne i stan.

– Intressant, eftersom den som håller rätt fart inte påverkas, som vid ett gupp eller annat farthinder, säger Marie Krafft.

HON PEKAR OCKSÅ PÅ att kraven på trafiksäkerhet vid upphandling av transporter, som lastbil, buss och taxi, måste öka och inte minst följas upp.

Alkolås?

– Det har vi pratat om i 15 år, men tyvärr händer lite, säger Maria Krafft. Det vi väntar på är ett förenklat och smart alkolås, till exempel att man blåser på en platta. En sådan lösning är på gång inom två år enligt Autoliv. Och jag tror även tiden är mogen att prata alkolås med EU igen.

– En annan sak kan vara alkolås i hamnarna, men frågan är vem som ska hantera det.

Andra fokus blir motorcyklister, cyklister och oskyddade trafikanter.

– Motorcyklisterna synbarhet måste öka, deras hastigheter dras ner och trafikmiljön anpassas för dem, till exempel att räcken i ytterkurvor görs säkrare, säger Maria Krafft.

– För cyklister gäller det att se över drift och underhåll av cykelbanor, se till att de halkbekämpas, att sprickor och gropar lagas, att rullgrus och löv tas bort, och kanske på sikt lägga stötupptagande asfalt.

– När det gäller fotgängare och cyklister måste arbetet med att separera dem från annan trafik fortsätta. Vi måste ha en infrastruktur för dem, inte bara för bilar och andra motorfordon.

Cykelhjälmslag för alla?

– Inte just nu. Frivillighet är bäst och användning av cykelhjälm ökar även bland vuxna, säger Maria Krafft.

Hon är nöjd med vad som åstadkommit

MINSKNING. Max 220 trafikdöda år 2020 är regeringens mål. FOTO: STEFAN NILSSON

för trafiksäkerheten de senaste åren.

– Det vi gjort är fantastiskt, men vi får inte slå oss till ro, säger hon.

Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetsansvarig på MHF, instämmer i det mesta i Maria Kraffts och Trafikverkets säkerhetsarsenal, men har några ytterligare punkter:

- **Polisen måste prioritera trafiksäkerhet**

mer, synas i trafiken, ha kontroller av hastighet och nykterhet, flygande besiktningar av den tunga trafiken.

– Jag är rädd för att trafik blir nerprioriterat i nya polisorganisationen, säger han. Helst hade jag sett att vi haft en särskild trafikpolis igen för att få snabba resultat.

• **En cykelhjälmslag även för vuxna, eftersom 95 procent av cyklisterna som omkommer är 15 år eller äldre.**

• **En rattfyllerilag som även gäller cyklister, eftersom alkohol är överrepresenterat i singelolyckor för cyklister.**

• **Ännu större fokus på trafikanten i nollvisionsarbetet, inte bara på systemutformarna, vägbyggarna och biltillverkarna.**

– Vi kan inte klä in hela infrastrukturen i frigolit ...

• **Bättre underhåll av vägnätet.**

– Bilen beskattas kraftigt idag och det vore rimligt om mer pengar gick till en trafiksäker vägstandard.

• **Alkolås i alla nya bilar och som krav vid alla upphandlade transporter.**

– Det kommer när EU nu verkar vakna i frågan. Generellt måste kraven vid upphandling av transporter skärpas.

• **Automatiska nykterhetskontroller i alla hamnar med bommar som förhindrar fortsatt körning.**

– Vi har ritningar för hur det kan lösas i de flesta hamnarna i landet.

• **Trafikkunskap för alla elever i grundskolan och på gymnasiet.**

– Det borde vara en obligatorisk del av samhällskunskapen med tydliga kunskapsmål, inte som idag när det är upp till rektor att bestämma. Vi kan inte släppa ut barn och ungdomar som är trafikhandikappade.

– Vi får inte slå oss till ro på någon nivå om vi ska nå målen i Nollvisionen, säger Lars Olov Sjöström.

LASSE HOLMSTRÖM

TRANSPORT VISAR VÄGEN
010-480 30 00

 SlutaRattsurfa.se

Behöver du ringa eller skicka ett sms när du kör?

Stanna bilen eller fråga eventuella medpassagerare om de kan göra det åt dig.

 TRANSPORT
STYRELSEN

Har du tänkt att byta till nya fälgar med bredare däck och lägre profil? Vad måste du tänka på när du byter till en annan dimension? Du får alla svar på vår hemsida, under filken Information - Utbyte av däck och fälg.

THE SCANDINAVIAN TIRE
& RIM ORGANIZATION

Välkommen till vår hemsida!
www.stro.se

2016 års STRO Databok finns nu i lager. I årets bok har det gjorts 180 uppdateringar och den innehåller nya och äldre data för nära 6 900 däckdimensioner, samt uppdaterade bestämmelser för däck och fälgar i Sverige. Du kan beställa den på vår hemsida.

Längs slingrande vägar på

BILNJUTNING. Att bila på Zakynthos är en njutning för den som gillar kurviga vägar. Och allra längst i norr färdas du med grannön Kefalonia i blickfånget.

kvd.se

Ulrika Drotz-Molin, vd KVD

Det ska vara lätt att sälja bilen.

Ska du sälja din bil?

Vi tar hand om hela affären från första samtal tills att pengarna finns på ditt konto. Vi testar, värderar och säljer din bil på kvd.se. Gör din intresseanmälan idag på kvd.se/saljdinbil.

KVD – Vi värdesätter din affär.

rofyllda Zakynthos

Zakynthos kan skryta med några av den grekiska övärldens bästa sandstränder. För den som gillar att bilda under semestern finns ett nät av natursköna asfalt- och grusvägar, som leder längs både kust och bergigt, grönt inland.

Zante – som den också kallas – är näst störst bland de joniska öarna, och är klart präglad av den venetianska kulturen. Här finns förstås klassiska charterställen, men den vilda naturen dominerar. Så passa på att hyra bil under besöket, om du nu inte är äventyrlig nog och bilar hela vägen ner genom Europa. För att hyra bil på ön är prisvärt, från knappa 1 500 kronor för en mindre variant.

Kommer man från fastlandet finns färja från Peloponnesos och den lilla staden Kyllini, varifrån man även kan resa till grannön Kefalonia.

Jag kör söderut från flygplatsen till Vasilikoshalvön, förbi turistorten Argassi, med rader av mindre hotell längs den långa sandstranden. Strax därefter glesnar bebyggelsen och terrängen blir klart bergigare, som gör att vägen antar serpentinliknande former.

MÅLET ÄR PORTO ROMA och Daphnes Villas – mitt i en gammal olivlund. Här har svenska Maria Renhuldt-Tsilimigras lockat turister till den idylliska halvön i snart 30 år. Tillsammans med maken Dionysis hyr de ut en samling traditionella zakynthiska stenhus med rustika träbjälkar, och stilfulla tegelpannor.

Villorna ligger i den vidsträckt marina nationalparken. Tack vare den får inga stör-

HIGH PERFORMANCE LUBRICATION TECHNOLOGY

- Förlänger motorns livslängd
- Skyddar mot friktion, slitage & värme
- Minskar bränsleförbrukningen
- Behandlar motorn, **INTE** oljan

SEABEACH.SE

Zakynthos är en bergig ö, som bjuder på fina vandringsstråk och vyer – som här på Vassilikoshalvön.

Under försommaren blommar hela ön.

Varför inte övernatta i en gammal väderkvarn i Skinari allra längst i norr. Ett minst sagt udda boende.

Citronlundarna dignar av frukt.

Den västra sidan av Zakynthos bjuder på en dramatisk

Den bekväma vägen till Finland och Tyskland!

Res lugnt och skönt med oss på Finnlines!
Bilen, motorcykeln, husvagnen och cykeln är självklart
också välkomna ombord.

Malmö - Travemünde Kapellskär - Åland - Nådendal

www.finnlines.se

Finnlines
a Grimaldi Group company

kuststräcka, och camping med vyer.

re hotell och vägar byggs i området. Det är dessutom nära till Gerakas, den skyddade strand dit havssköldpaddorna ständigt återvänder.

Vill man äta nygrillad fisk och skaldjur är fisktavernan i Porto Roma ett gott val, granne med Daphne's och med terrass ut mot havet och den lilla fiskehamnen.

Maria tipsar också om Nikos Beach Bar direkt nere på Porto Romas strand. I det minimala köket skapar Yianna Vitsos rustika och smakrika rätter på grönsaker, fisk och kyckling.

– Allt med en stor portion kärlek, enligt Maria.

NÄSTA MORGON är jag uppe vid soluppgången och tar bilen till Gerakas-stranden för att njuta av stillheten. Både världs naturfonden, Sea Turtle Protection Society of Greece och privata initiativ arbetar med att freda sköldpaddornas liv och häkning på Zakynthos, och i Gerakas finns ett sköldpaddscenarium med information och utställningar.

Färden fortsätter västerut, förbi den största turistorten Laganas, vidare till fiske-

byn Limni Keriou djupt inne i den väldiga Laganasbukten.

Varje dag går det båtar ut till Marathonissi Island, där chansen är stor att få skåda sköldpaddor, både från båten och under den egna simturen i det kristallklara vattnet.

När båten närmar sig Marathonissi ropar kaptenen att det finns sköldpaddor i vattnet. Och visst är de lätta att skönja i det klara turkosblåa vattnet.

– Än är det inte så många, berättar han. Men om bara några veckor så kommer än mer honor in för att lägga ägg både här och längs de övriga stränderna i bukten.

Efter den sällsamma turen fortsätter färden till byn Marathias, som ligger högt ovan Limni Keriou. Här ligger Votsalo – en taverna som Maria tipsat om.

Nikos Kalamaras och Katerina Gasparou serverar grillade fyllda tomater, aubergine-röra med vitlök och grillad bläckfisk med citron.

Det mesta av grönsakerna hämtar de från den egna trädgården, som slutar ner mot havet. Här finns både citron- och olivträd och prunkande odlingar. Timjan, fänkål och oregano växer vilt.

Längta bort...

Eura Mobil Profila RS 730

749 000:-

ALL INCLUSIVE

+ Alde värme

McLous Mc2-73G

585 000:-

ALL INCLUSIVE

McLous Ness 75

739 000:-

ALL INCLUSIVE

Mest husbil för pengarna
på Caravan Show 2016
McLous Ness 75

f Gilla oss på Facebook!

ALINGSÅS HOL HAKELID 21 KUNGSÄNGEN MÄTARVÄGEN 3B
KARLSTAD BLEKEGATAN 4 LOMMA JÄRNGATAN 39

Brett urval av nya och begagnade husbilar

www.autohallenhusbilar.se

Autohallen
Husbilar

–Vi har 2 000 olivträd, och även egna får, getter och grisar, berättar Katerina och bjuder på nybakad citronkaka till kaffet.

Nikos tipsar om att fortsätta på de riktigt smala vägarna ut mot fyrplatsen Keri, allra längst i väster. Det är inte mer än fem kilometer fågelvägen, men de slingriga vägarna gör att det ändå tar en halvtimme. Vågorna sveper in med full kraft mot de väldiga kalkstensklipporna.

ZAKYNTHOS STAD, med drygt 12 000 invånare, har ingen större charmfaktor. Det beror på den stora jordbävningen 1953, som i stort sett ödelade all bebyggelse. Återuppbyggnaden handlade om att skapa stabila och funktionella hus.

Tidigt om morgnarna är det fiskeauktion nere vid hamnen och det finns flera bra restauranger både för lunch och middag.

Öns bästa fiskrestaurang, Komis Fish Tavern, ligger bara ett par meter från kajkanten, granne med fiskebåtarna och färjorna över till fastlandet.

– Jag går upp vid fem varje morgon för att hämta det bästa av fiskarnas fångst, säger Yannis Komis.

FOTO: CENNETH SPARBY

MATGLÄDJE. Svenska Maria Tsilimigras driver ekologiskt boende med maken Dionysis. Och så arrangerar hon matlagningskurser.

Zakynthiska köket erbjuder renodlad smak och färskhet.

BO & ZOO

FÅ VALUTA FÖR DINA SEMESTERPENGAR.
BO PÅ BORÅS CAMPING OCH BESÖK
BORÅS DJURPARK,
ETT STENKAST DÄRIFRÅN.

Bokning och info www.borascamping.com

träffa giraffer och elefanter!

**MYCKET PRISVÄRDA
BOENDEPAKET**

inkl. besök i Borås Djurpark
hittar du på **borascamping.com**
Från endast 850 kr.

Mitt i
naturen,
med city och
djurparken runt
hörnet!

**BORÅS
CAMPING**

En del av Borås Djurpark AB

råvaror.

Klassisk kultbil i vidsträckt olivlund.

Han frestar med både zakyntisk ”sashimi”, grillade sardiner, halstrad svärdfisk och ugnsbakad havsborre. Även udda varianter som sjöborrar och skorpionfisk finns på menyn.

BYN KALLITHEA, norr om Zakynthos stad, är omgiven av ett bördigt jordbrukslandskap. Villa Therianos ligger i utkanten av byn, där farmaren Dimitris Therianos hyr ut traditionella hus. Det går att bo med både frukost och lagad middag, om du bokar i förväg.

Villa Therianos är en del i ”Eco Zakynthos” – en sammanslutning av lantgårdar som erbjuder logi och ekologiskt odlade produkter.

– Det finns en vandringsled härifrån upp till de gamla bergsbyarna Gyri och Loucha, tipsar Dimitris. Men vill du inte svettas alltför mycket är det bara att ta bilen upp på höjderna, för att starta turen därifrån.

Det handlar om den bergigaste delen av ön, med Vrachionas som högsta punkt, närmare 800 meter över havet.

Vägarna kräver försiktighet, där asfalt plötsligt blir till grus, och groparna är

”Vill du inte svettas alltför mycket är det bara att ta bilen upp på höjderna, för att starta turen därifrån.”

Iskaffe - den perfekta eftermiddagsdrycken.

många. Men det är värt utmaningen, tack vare vyerna.

Från Aghios Nikolaos allra längst i norr går det bilfärja till grannön Kefalonia. De flesta turister bilar hit upp för att besöka öns största attraktioner – Blå grottorna och skeppsvraket på stranden i Smuggler's Bay.

SMUGGLER'S BAY ÄR Greklands mest avfotograferade strand, och används flitigt för att marknadsföra Zakynthos. Den som vill uppleva stranden från nära håll kan åka båt från fyrplatsen Skinari.

Häftigaste vyn får man dock från land. En knagglig bilväg leder ner till utsiktsplatsen.

Det är väl värt att stanna kvar och invänta solnedgången, för att se det förlista vraket färgas av det orangeröda aftonljuset.

Missa inte att äta middag och bo över natten i mysiga Aghios Nikolas. Villa Nobelos har både vilsamma rum och en förnämlig restaurang med ekologiska förtecken, där man som gäst kan njuta av de smakfulla rätterna med havet några meter från bordet.

CENNETH SPARBY

OTILLGÅNGLIG. Smuggler's Bay med det strandade skeppsvraket är kanske allra häftigast att skåda från ovan.

KORTASTE VÄGEN TILL SEMESTERN

Med Scandlines får du en skön paus på vägen, vare sig du reser från Helsingborg till Danmark, eller vidare söderut via Rödbby eller Gedser till Tyskland. Vi erbjuder dig en genväg, men inte bara det, du får också en chans att koppla av, äta gott och shoppa till bra priser.

Res till vårt bästa pris med AutoBizz Smart – Läs mer scandlines.se/bizz.

Vi önskar er en trevlig resa!

AUTOBIZZ SMART
FR. **222:-**
INKL. BIL MAX 6 M

ALLTID EN AVGÅNG SOM PASSAR

Scandlines
HELSINGBORG-HELSINGÖR

KORTFAKTA

RESA, BOENDE OCH AKTIVITETER

Ta sig dit

- Med färja från Kyllini på Peloponnesos. Eller med direktflyg från Sverige (Apollo, Fritidsresor och Airtours).

Hyra bil

- Det är prisvärt att hyra bil, från ca 1 500 kronor för en vecka. Kolla dock vad som ingår, och teckna eventuell tilläggsförsäkring.
www.zakynthoscarrentals.com
www.motorclubzante.gr

Boende

- Skippa hotellen och satsa på lantgårdar i stället. Här är några säkra tips:
www.daphnes-zakynthos.com
www.therianos.gr
www.nobelos.gr

Kolla sköldpaddor

- Vid stranden Gerakas, allra längst i söder, kan du stöta på sköldpaddor under simturen. Ovan stranden finns ett informationscenter om arbetet med att freda de ståtliga havsdjuret.
www.archelon.gr

EKOBOENDE. På Daphnes Villas finns låncyklar för de trampsugna.

Cykla i söder

- Häng med på guidad mountainbiketour på Vassilikoshalvön
www.gozakynthos.gr/activities/zantebicycle

Bli keramik för en dag

- Hos Hanne-Mi Sauge i Vassilikos kan du lära dig mer om keramik och göra din egen skål vid drejskivan. Hon arrangerar både kortare och längre workshops.
<http://ceramichannemi.com>

Slow food på Zakynthos

- Eco Zakynthos är en sammanslutning av lantgårdar som erbjuder både logi och ekologiskt odlade produkter.
www.ecozakynthos.com www.logothesis-farm.gr www.lithieshouses.gr

Mer om Zakynthos

- www.zakynthos.net.gr
www.ecozante.com

FORDONEN SOM SKULLE RÄDDA FOLKHEMMET

På våra museer finns mängder av fordon, både på hjul och på band. Många av dem är tillverkade i Sverige och skulle användas för att försvara landet i händelse av krig. Tusentals värnpliktiga soldater har kört eller åkt med i dem.

Varför de tillverkades, hur och av vilka de användes, får du veta om du besöker till exempel Arsenalen i Strängnäs, Teknikland i Östersund, Artillerimuseet i Kristianstad eller Försvarsmuseum Boden.

Köp DVD-utgåvan av TV-serien *Kalla krigets fordon* säsong I och II på något av våra museer.

SVERIGES

MILITÄRHISTORISKA ARV

UPPLEVELSEMUSEER

www.smha.se

TUSEN ÖARS LAND

Avstånden är korta, du når det mesta inom en timme. Ändå finns här över 90 mil landsväg. Alltså **ett perfekt land att bilsemestra i** – det blir lite bil och mycket semester. Men Åland passar förstås också fint att upptäcka på MC eller cykel.

Åland väntar efter endast två timmars båtresa från Grisslehamn i Roslagen. Ombord äter du gott och gör fina fynd i taxfreebutiken. M/S Eckerö gör flera turer dagligen året om.

STORT SKÄRGÅRDSBORD från 220:–

ECKERÖ € LINJEN

www.eckerolinjen.se • Tel. 0175-258 00
facebook.com/eckerolinjen

Bil- eller mc-paket

3 dagar från **778:–/person**

I priset ingår: Person- och bilbiljett/mc-biljett t/r med Eckerö Linjen, boende 2 nätter del i dubbelrum, 2 frukost samt Ålandskarta (1 karta per bokad rum). **Bokningskod 5BIL**

På webben finns alla våra resepaket, upplevelser och boendeanternativ samt mer info om buss- och båtresan.

KABE MADE IN
SWEDEN

Tillverkad i Sverige – för skandinaviska förhållanden

KABE erbjuder fem husvagnsserier och fyra husbils-
serier i varierande storlekar med många planlösningar och
tillvalsmöjligheter. Oavsett vilken modell du väljer får du
KABEs alla grundläggande kvalitéer och fördelar. KABEs
husvagnar och husbilar är konstruerade och byggda för
det skandinaviska klimatet. Det innebär att vi aldrig tar
några genvägar när det gäller isolering, ventilation och
uppvärmning. Alla husvagnar och husbilar från KABE

garanterar skön komfort hela året, bland annat genom
vårt unika vattenburna golvvärmesystem. Samtliga
modeller byggs i KABEs moderna fabrik i Tenhult utanför
Jönköping. Stommar och skåp tillverkas i egen snickeri-
fabrik. Här finns den samlade kompetensen och erfa-
renheterna från nästan 60 års tillverkning av husvagnar
och husbilar. Besök någon av våra återförsäljare för att
jämföra planlösningar och uppleva känslan. **Välkommen!**

Alltid steget före

KABE

www.kabe.se

Vi lämnar in en ny men smutsig bil till Mr CAP-behandling.

Ny bil som blir ny i dubbel bemärkelse.

FOTO: STAFFAN SWEDENBORG

Mästare på puts och fejk

En välskött och ren bil är för de flesta lika självklart som att själv vara ren och snyggt klädd. Håller man bilen, som för många är den största investering i livet näst efter bostaden, i det skicket så mår den också bra då smuts, vägsalt och oxider inte ges en chans att bilda rost. Det gör också att en välskött bil bättre håller sitt värde.

LACKEN UTSÄTTS dagligen för påverkan från solen, trafiken, nederbörd, mekaniskt slitage och annat som gör att ytan mattas och smutsen lättare får fäste. Detta ökar risken för rostangrepp och gör bilen svårtvättad. För att förhindra problemen bör man regelbundet vaxa bilen eller lägga på ett lackskydd som skyddar lacken under en längre tid.

Från att förr tvättat bilen med hink och svamp på garageuppfarten blev snabbtvätten på macken populär.

– Att ha hjälp med hemstädning blir allt vanligare och att även få hjälp med att hålla

”Att ha hjälp med hemsädningen blir allt vanligare och att även få hjälp med att hålla bilen i fint skick är nu en starkt växande trend.”

bilen i fint skick är nu en starkt växande trend, säger Andreas Kvarnbrink på Ditec.

Det finns idag tusentals bilrekonströrer som gör lackbehandlingsarbeten. Men enskilt störst på marknaden är Ditec och Mr CAP där Ditec, som varit med sedan 1979, är störst med över 90 Ditec-Center i vårt land. Gemensamt för proffsrekonströrerna är att ”patienten”, eller bilen i fråga, helst ska vara så ny som möjligt – gärna under 12 månader gammal.

DET FÖRSTA SOM GÖRS är en ordentlig rengöring av bilens lack. Även dörrkarmar, glas och fälgar görs rena. Finns det skador eller små repor så fixar man till sådant. Medlen – tvättmedel, polermedel, vaxer och olika sorters förslutare – är inte desamma som fanns för 35 år sedan.

– Vi har sett många ”mirakelmedel” som kommit och gått under åren och som inte hållit måtten men kommit tillbaka igen, då i en ny förpackning, säger Carl Gunnar Lindén, vd för Mr CAP.

Miljökraven har förändrat de flesta pro-

dukter som idag är vattenbaserade samtidigt som de är minst lika effektiva. Mr CAP har sin egen produkt- och teknikutveckling som görs av kemiingenjören Henrik Sundborg. Många av alla medel som finns på marknaden är ofta tillverkade i Asien där tillverkaren garanterar ett lysande resultat i många år, men i de länderna har man inget behov av avfettningssmedel. Inte heller saltas vägar vintertid och risken finns att lackbehandlingen – även keramisk sådan – kan lösas upp av den avfettning jag använder på min bil.

EN LACKKONSERVERING utförs i flera steg för bästa hållbarhet där det keramiska lackskyddet självhärdat och ger lacken ett skydd. Alla steg följs av noggranna checklistor. Den förseglade ytan skyddar mot UV-strålar, surt nedfall och trafikfilm. Den gör också biltvätten mycket enklare. Lackkonsivering betyder att bilen inte behöver poleras eller vaxas. En behandlad lack har högre motståndskraft mot yttre påverkan.

KRÄVER NOGGRANNHET. Lackbehandling är ett hantverk från början till slut.

En noggrann tvätt och torkning är det första som sker.

Rader av skönheter.

Arbetsordern som är utförd av en tekniker som också kontrollerar och godkänner resultatet tillsammans med kunden. Och här är vår nybehandlade bil.

De flesta som gör en lackbehandling lämnar en garanti. Men det är inte alltid klart vad garantin omfattar. Finns det till exempel några krav – vilket underhåll kunden ska göra för att garantin ska gälla?

– Det är inte logiskt att en produkt kan ha en hållbarhet och då en garanti på fem, tio år i trafikmiljö om bilen är behandlad med en produkt som bara har funnits på marknaden i två år, säger Carl Gunnar Lindén.

Som tur är så har vi här i Sverige en reklamationsrätt om tre år på alla slags produkter och tjänster om garantin plötsligt inte skulle gälla.

VILKA TESTER HAR GJORTS? Inga än så länge, men ...

– Vi på Ditec kommer nu att låta göra en objektiv och oberoende test av själva lackskyddet, säger Andreas Kvarnbrink.

Med det höjer Ditec garantitiden för sitt lackskydd som är av typen keramiskt och ger det nya ultra-lack-skyddet nio år. Ditec ser det som ett komplement till nybilsgarantin – under förutsättning att kunden sköter

”Det är inte logiskt att en produkt kan ha en hållbarhet och garanti på fem, tio år i trafikmiljö om bilen är behandlad med en produkt som bara funnits på marknaden i två år.”

sin bil och gör en återbehandling efter 18 månader. Vid återbehandlingen tas beläggningar och ytliga repor bort samtidigt som man bygger på den skyddande ytan.

Med Mr CAP:s lackbehandling FormulaU garanterar man att det inte ska uppstå någon missfärgning, sprickbildning eller glansavmattning vare sig av själva behandlingen eller bilens lack under fyra år. Detta gäller på en ny eller begagnad bil och ingen efterbehandling krävs.

– Men de flesta kommer tillbaka efter bara ett år då kunden tycker att det är skönt att hämta ut en ny bil, berättar Carl Gunnar Lindén.

NÅ, VAD KOSTAR det då med puts och fejt? Priset för tvätt och lackbehandling blev 5 000 kronor hos Ditec. Hos MrCAP kostar motsvarande behandling 4 375 kronor om det är en ny bil som ska lackbehandlas. Är det i stället en bil som rullat en tid kostar behandlingen 5 625 kronor. Inom ett år kommer vi att få en kallelse om att lämna in bilen för en uppföljning som

kommer att kosta 1 900 kronor hos Ditec. Lite annorlunda är det hos MrCAP där kunden själv bestämmer om bilen behöver en översyn av lacken, vilket då kostar cirka 2 500 kronor.

Vill kunden sedan tvätta bilen själv så får man med skötselansvisningar och det går bra att använda vanliga bilvårdsprodukter men ofta så kan man köpa rekondfirmans egna schampon och tvättmedel, alkalisk- och kallavfettning, insektsborttagare, fönsterputs, vinylglans, däckglans och så vidare. Men också alla tillbehör som tvättsvampar, borstar, skinn och trasor.

VÅR TESTBIL VAR NY men smutsig när vi lämnade in den. Men efter en ordentlig tvätt och ovannpå det lackbehandling är skicket faktiskt bättre än ny. Med den nya ytbehandling bilen fått så blir det ingen tvätt de första två veckorna då själva behandlingen måste härda. Men sedan kommer bilen att bli lättare att tvätta och hålla ren.

Ge oss 20 minuter
och du får besked
om bilen fungerar
som den ska.

Bilkontroll drop-in

Dags för bilsemester eller köpa/sälja en bil? Då rekommenderar vi en Bilkontroll. För endast 390 kr* får du inom 20 minuter besked om bilen fungerar som den ska.

Åk till närmaste station och säg till på stationen. Vill du hellre boka en tid ringer du 0771-600 600.

Läs mer om kontrollen på vår webb www.bilprovningen.se/bilkontroll.

* Bilkontroll personbil max totalvikt 3 500 kg. För övriga viktclasser se www.bilprovningen.se/bilkontroll.

Bilprovningen

Din trafiksäkerhet sedan 1963

KÄNNS IGEN. Uppfräschat men välbekant yttre.

VALFRIHET. GT har digitala instrument som går att anpassa individuellt.

TESTAR ALLA FYRA. Tiguan är bättre som dragare än klättrare. Markfrigången i alla fall 200 mm.

Volkswagen satsar på säkerheten i nya

Efter bortåt åtta år i produktion är det dags för en ny generation av Volkswagens populära suv Tiguan. Det är också fråga om en i grunden helt ny konstruktion, baserad på koncernens MQB-plattform. Den första provkörningen lämnar ett positivt intryck.

VOLKSWAGEN BEFINNER sig i en suv-offensiv – inom några år ska det finnas en i varje storleksklass. Biltypens växande popularitet kan knappast någon tillverkare blunda för. I fallet Tiguan kommer programmet att breddas avsevärt med flera varianter. Till exempel aviserar man redan nu en sjusitsig variant med längre hjulbas till nästa år. Så småningom är även en laddhybrid att vänta.

I Sverige sålde förra Tiguan i ungefär 22 000 exemplar över en åttaårsperiod. Redan innan introduktionen av nya Tiguan i maj hade bortåt 2 000 kunder tecknat sig för en bil. Traditionellt sett har modellen haft en stor andel privatkunder, men nu väntas andelen tjänstebilar öka. Det speglar sig i prissättningen där generalagenten

”Redan innan introduktionen av nya Tiguan i maj hade bortåt 2 000 kunder tecknat sig för en ny bil.”

erbjuder ett intressant alternativ nästan mitt på den magiska gränsen 7,5 basbelopp, i kronor räknat 332 200.

Flera moderna säkerhetssystem finns att tillgå. Vissa ingår redan i grundutförandet, som autobroms med detektering av fotgängare samt vingelvarnare, medan andra kostar extra. En aktiv motorhuv som vid kollision med fotgängare eller cyklist höjs 50 mm i bakkant är standard.

INSTEGET ÄR BEKVÄMT både fram och bak. Numera går dörrarna hela vägen ner över trösklarna vilket gör det lättare att hålla byxbenen rena vid i- och urstigning. På plats bakom ratten är det lätt att komma till rätta. Knappar och reglage är logiskt placerade och goda justeringsmöjligheter av både stol och ratt bidrar till sittkomforten. Utrustningsnivån GT har en digital instrumentering som går att anpassa efter tycke och smak.

Även baksätet bjuder på god komfort. Kupén är luftig och utrymmena har vunnit på den längre hjulbasen. Tiguan är inte

särskilt lång, men upplevs som välpackerad.

Bagageutrymmet har fått en sänkt lasthöjd jämfört med företrädaren och är lättanvänt. Volymen varierar mellan 510 och 615 liter beroende på vilken position det skjutbara baksätet befinner sig i. Med ryggstödet helt fällt sväljer bilen 1 655 liter.

FÖR SVERIGE STÅR genomgående 2-liters, 4-cylindriga turbomotorer på programmet. Två bensin- och tre dieselalternativ mellan 150 och 240 hästkrafter erbjuds. De motorsvare alternativen har 6-växlad manuell låda som standard medan de starkare enbart levereras med 7-växlad DSG, dubbelkopplingslåda. Tiguan är för övrigt alltid allhjuldriven i svensk specifikation. Systemet kommer från Haldex och har fyra olika körprogram.

Motorföraren gavs tillfälle att prova den väntade storsäljaren med 190-hästars diesel och DSG. Fartresurserna är fullt tillräckliga och motorn passar bra för biltypen. Komforten är god, precis som köregenskaperna. Det är kanske inte så kul att ratta Tiguan

FOTO: STEFAN NILSSON

Nu sänkt lasthöjd.

KORTFAKTA

VOLKSWAGEN TIGUAN
2,0 TDI 190 GT DSG7
4MOTION

Pris: 332 200 kr.

(Från 289 900 kr.)

Motor: Diesel, 4 cyl, turbo, 1 984 cm³.

Effekt: 140 kW/190

hk vid

4 000

varv/min.

Prestan-

da: Topp-

fart 212 km/h, 0–100 km/h 7,9 sek.

Max vridmoment:

400 Nm vid 1 900–3 300 varv/min.

Längd/bredd/

höjd/axelavstånd:

448,6/183,9/163,2/268,1 cm.

Tjänstevikt/max

last/släp:

1 792/468/2 500 kg.

Garantier: Nybil 2 år.

Vagnskada 3 år. Vä-

gassistans förlängs

vid märkesservice.

Lack 3 år. Rostskydd

12 år.

Förbrukning blandad

körning:

5,7 L/100 km..

CO₂-utsläpp: 149 g/

km.

- Autobroms
- Alkolås

Komfort
Utrymmen

Något slät-
struken

Tiguan

utan snarare tryggt och bekvämt.

Utseendet till trots är det heller inte fråga om någon utpräglad terrängbil. Fokus ligger på normal körning men nog finns det kapacitet för det som kunderna skulle kunna tänkas utsätta bilen för. Markfrigången är 200 mm och för den som önskar finns en särskild front som möjliggör lite tuffare stigningar.

TIGUAN ÄR POPULÄR som dragbil och beroende på utförande och förarens behörighet får bilen dra upp till 2 500 kg. Av de hittills beställda bilarna har mer än 95 procent det så kallade dragpaketet. En nyhet med dragkroken är att den från vecka 22 (årsmodellskiftet) går att få med en viktindikering. Kultryck och dragvikt registreras med hjälp av två sensorer och visas i färd datorn.

Sammanfattningsvis ger nya Volkswagen Tiguan ett positivt första intryck. Bilen upplevs både praktisk och genomarbetad – en bil som på ett vettigt sätt löser många transportbehov i en mångsidig vardag.

GUSTAV LILJEBERG

Upptäck Amerika med bil!

Swanson's erbjuder ett unikt resekoncept, DRIVE AMERICA, med färdigplanerade bilturer där motell är förbokade, bilhyra med obegränsad körsträcka och nödvändiga försäkringar ingår. En övergripande färdmanual, kartor och broschyrer. Vi erbjuder ett 30-tal olika bilpaket i Amerika och Kanada. I FLY & DRIVE-paketen ingår även flyg.

GO WEST

GOLDEN CALIFORNIA

9 dagar från Los Angeles. Koppla av i Scottsdale, upplevizonas natur inkl Grand Canyon och nöjesstaden Las Vegas.

Drive America fr 8.390:-
Fly & Drive fr 13.650:-

12 dagar från San Francisco. Bila Kaliforniens berömda kustväg till LA. Även besök i Las Vegas och San Diego.

Drive America fr 9.890:-
Fly & Drive fr 15.190:-

Lägsta priser
från Stockholm.

För utförligare beskrivning beställ Swanson's omfattande katalog eller besök vår hemsida.

Swanson's Travel • Tel 0479-144 70
E-mail: info@swansons.se • www.swansons.se

NYHET

FÖR SOMMARENS ALLA UTMANINGAR

Vare sig det handlar om varsam hantering eller kraftfull rengöring - Kärchers grovdammsugare och högttryckstvättar erbjuder den perfekta lösningen för alla rengöringsuppgifter.

www.karcher.se

KÄRCHER

makes a difference

50 år av gemenskap

– Det har gått 50 år sedan fem personer träffades i Frostavallen och bildade det som i dag heter MHF Camping Club. Fem decennier senare är det fortfarande fråga om en i allra högsta grad aktiv och levande klubb där det gemensamma campingintresset binder samman medlemmarna.

INTRESSET FÖR HUSVAGNAR växte sig starkt när bilismen tog fart. Därför var det inte så konstigt att likasinnade MHF:are valde att organisera sig i en egen husvagnsklubb. I år har det gått hela 50 år sedan MHF Husvagns Club, idag MHF Camping Club, bildades i skånska Frostavallen.

– Det känns skönt att vi hängt med så länge! säger nuvarande Clubchefen Jan-Åke Hansson som själv gick med samma år som klubben startades.

– Vi lider av samma problem som resten av MHF-rörelsen med vikande medlemstal, men vi har bitit oss kvar.

Från start var Rogier Svensson en starkt drivande kraft, de åtta första åren i rollen som Clubchef. Medlemsantalet växte sig snabbt allt större.

– Han hade många idéer och såg till att det hände något hela tiden. Det var också Rogier som höll i Hollandsresorna, ner till tulpanerna på våren.

EN INDIKATION om de många resorna gavs till exempel i vårprogrammet 1970. Bara kring påsken, som då låg i slutet på mars, gick det resor till Tyskland, Danmark och de svenska fjällen!

– I Clubens försorg har vi haft resor till länder som Ryssland, Holland och Tyskland – för att inte tala om Sverige. Tack vare många träffar i vårt avlånga land har vi fått se ställen som vi aldrig annars skulle ha besökt, understryker Jan-Åke Hansson.

FOTO: STEFAN NILSSON

LADDAR FÖR CAMPINGSOMMAR. Jan-Åke Hansson är Clubchef för 50-årsjubilerande MHF Camping Club. Han och hustrun Gunnel tar gärna husbilen och drar iväg så fort tillfälle bjuds.

Träfflistan är fortfarande välfylld – i senaste numret av klubbens informativa husorgan Kultrycket – fanns ett 30-tal aktiviteter från april till december. Bland de många träffarna noteras exempelvis en resa till Lofoten i regi av Sektion Nord/Mitt i början på augusti.

UNDER 50 ÅR har det naturligtvis skett en utveckling av vagnparken. Husvagnarna har blivit bättre och en stor skillnad mot de inledande åren är husbilarnas popularitet.

– Nu är vi ungefär lika många husvagnar som husbilar på träffarna. Det är lite problematiskt om vi gör utflykter och studiebesök. Ska man till en sevärdhet är parkeringarna sällan stora nog att rymma alla ...

Jan-Åke Hansson tillhör själv dem som gått från husvagn till husbil.

– Frun trodde att det skulle bli lättare för mig att köra, men det är också kul att prova något annat. Så är det även för många andra som bytt.

GUSTAV LILJEBERG

Hög tid att anmäla sig till Riksträffen

Årets Riksträff, 28 juni till 2 juli, närmar sig med stormsteg. Tisdagen den 28 juni, närmare bestämt klockan 9.00, öppnas grindarna till marknadsplatsen i Sjöbo.

FÖR DEM SOM önskar delta i jubileumsträffen är det därmed hög tid att anmäla sig – arrangörerna önskar svar före 1 juni.

Som vi skrev i förra numret av Motorföraren är det ett gediget program som arrangörerna i Gåsa

Sektionen satt samman. Tipsrundor, boule och varierad underhållning – samt jubileumssupé på fredagskvällen – är några av aktiviteterna.

– **VI HAR INTE NÅGRA** ordnade utflykter i år. I stället ger vi tips på olika utflyktsmål i omgivningarna. Skåne är inte så långt åt något håll och Sjöbo ligger centralt placerat, säger Jan-Åke Hansson.

Träffavgiften är 700 kronor (priset avser familj där barn under 19 år deltar utan kostnad) för den

som betalar i förväg, på plats är avgiften 800 kronor. Medlemskap i MHF Camping Club kostar endast 75 kronor första året, om du inte är medlem men önskar delta på Riksträffen.

– **SKYND ER** att bli medlemmar och anmäl er till träffen, hälsar Jan-Åke Hansson.

Mer information och blankett för anmälan finns på hemsidan campingclub.mhf.se

GUSTAV LILJEBERG

Hjärtligt Välkomna till Bredängs Camping Stockholm

"Nära Stad & Bad"

Campingen ligger invid Mälaren vid Sätreskogens naturreservat. Ett utmärkt läge för sköna och avkopplande promenader, bad och motion. Campingen har 4 stjärniga servicehus, affär och en restaurang med rättigheter. Trådlöst internet finns över hela området. Affären säljer nybakat bröd varje morgon. För att ta del av Stockholms stora utbud av museer, teatrar, restauranger, konserter o.s.v. så är det 700 meter till Bredängs T-banestation och 19 minuter till City.

Under perioden maj – september går det även att åka ångbåt till Drottningholms Slott eller till Stockholms Stadshus. Båten går från Mälarhöjdsbadets brygga som är belägen på gångavstånd från Campingens.

Receptionspersonalen hjälper er gärna med all den information som ni behöver för ett lyckat Stockholmsbesök. Campinginformation och länkar till bl.a. Vandrarhemmet, Ångbåten, och SL hittar ni på: www.bredangcamping.se I närområdet ligger IKEA, Skärholmens Centrum, Kungens Kurva och Heron City.

Bra Stockholmsinformation hittar ni på: www.visitstockholm.com

Adress: Bredängs Camping, Stora Sällskapet väg 60, 127 31 Skärholmen
Tel. Camping 08 - 97 70 71 e-mail: bredangcamping@telia.com
Tel. Vandrarhem 08 - 97 62 00 e-mail: mail@bredangvandrarhem.se

Hjärtligt Välkomna önskar
Sven Ryttare med personal

Djurägare skyldiga att kunna regler

Det finns en hel del saker att tänka på vare sig du ska transportera en hund eller en häst. Mattias Gårdlund arbetar på Länsstyrelsen Skåne. Han kontrollerar transporter av allt från syrsor till elefanter i sitt jobb som djurskyddsinspektör.

– Mitt bästa råd är att i god tid ta reda på vilka regler som gäller, säger Mattias Gårdlund.

UNDER 2014 GJORDES 12 820 djurskyddskontroller i Sverige och 479 besiktningar av fordon för djurtransport enligt Jordbruksverket. Länsstyrelsen Skåne gjorde 138 besiktningar av fordon för djurtransporter.

Länsstyrelsen kontrollerar transporter av djur och besiktigar fordon som djur ska transporteras i. Om du ska utföra en transport för ekonomisk verksamhet behöver du ett intyg från Jordbruksverket.

En av de mest aktiva länsstyrelserna i landet när det gäller djurskydd är Länsstyrelsen Skåne. Mattias Gårdlund jobbar med kontroll av slakterier och djurtransporter.

– Vi arbetar lite som bilbesiktningen men ur ett djurhänseende. När någon ska starta en ekonomisk verksamhet med djurtransporter så gör vi en kontroll, säger han.

LÄNSSTYRELSEN GRANSKAR så att de transporter som privatpersoner gör följer gällande lagkrav.

– Vi kontrollerar så att fordonen är utformade på ett bra sätt för att transportera djur i, förklarar Mattias Gårdlund.

– I vårt jobb ingår planerade kontroller som att inspektera ett slakteri, att stå tillsammans med polisen och kontrollera djurtransporter eller besöka kattutställningen i Bromölla.

I Skåne sker inte bara inhemska djurtransporter, många går även via Öresundsbron, och då in och ut från resten av Europa.

– För ett tag sedan stoppade vi en tjeckisk transport med 5 000 olika djur med allt från syrsor till jockar. Häromdagen kontrollerade jag en transport av en bidrottning, så jag träffar på både det ena och det andra i mitt jobb, berättar Mattias Gårdlund.

Det är mycket att tänka på som djurägare. För det är olika regler som gäller om det är

FOTO: STEFAN NILSSON

”... om jag krockar och en hund som väger 10 kilo kommer flygande, så väger den plötsligt 100 kilo.”

en kanin, en häst eller en undulat som ska transporteras.

– Du har en skyldighet att undersöka vilka bestämmelser som finns oavsett vilket djur det handlar om.

Ett bra tips är att gå in på jordbruksverket.se. Där går det att läsa vilka regler som gäller för transport av respektive djur.

Du kan också ringa till Jordbruksverkets kundtjänst tipsar Kristina Odén som är djurskyddshandläggare med ansvar för häst, fjäderfä och vilt. Kundtjänsten kan svara på de flesta frågor.

– Jag får en del frågor, men mycket finns att läsa på vår hemsida, så frågorna minskar i takt med att vi förbättrar informationen på nätet, säger Kristina Odén.

Hur sköter sig djurägare – har de koll på vilka bestämmelser som gäller?

– Nej, absolut inte, säger Mattias Gårdlund.

– Det är ingen rättighet för människor att ha och transportera djur. Om du ska hyra en bil brukar du säkert ta reda på vilket körkort som behövs och vilket drivmedel du ska tankas med. Men människor ver-

kar inte förstå att du även har en lagstadgad skyldighet att ta reda på vad som gäller om du ska transportera och lasta dotterns häst.

För att människor ska begripa kan det behövas ett tydligt exempel.

– Det finns en anledning till varför min hund behöver ligga på golvet i en bur. För om jag krockar och en hund som väger 10 kilo kommer flygande, så väger den plötsligt 100 kilo.

I SVERIGE FINNS FÅ sanktionsmöjligheter att ta till när människor missköter djur.

– Vi kan inte skriva ut några böter. En djurägare kan få djurförbud, men man riskerar väldigt lite, förklarar Mattias Gårdlund.

I Danmark finns ett tydligt sanktionsystem med höga böter. Där har man också en bättre regelefterlevnad, menar Mattias Gårdlund.

– Ett sådant system fungerar i förebyggande syfte. Det skulle kunna vara något att införa i Sverige.

Läs mer om vilka regler som gäller för transport av ditt djur på jordbruksverket.se

MARI HAGLUND

för transport

KORTFAKTA

ATT TÄNKA PÅ NÄR DU SKA TRANSPORTERA HÄST

Följande gäller när du transporterar din egen häst med ditt eget fordon och inte längre 50 kilometer från hemmet:

- En sjuk eller skadad häst får inte transporteras.
- Om det behövs ska du kunna sköta om hästen under transporten.

- Utrymmet ska vara utformat så häst kan stå upp, och om det behövs, ligga ned i naturlig ställning.

- Om det behövs ska du kunna sätta in skiljeväggar i utrymmet som skyddar hästen.

- Utrymmet ska ha god ventilation.

- Vid lastning i eller ur fordonet ska du använda lämplig utrustning som till exempel lastramper.

- Om det behövs ska rampen ha räcken och tvärgående ribbor som gör att hästen inte faller av rampen eller halkar.

- Lastramperna ska ha så liten lutning som möjlig.

- Från den 1 januari måste alla hästar i EU ha ett hästpass. Du måste alltid ha med hästpasset när du ska transportera hästar. Undantag gäller vid förflyttning till fots och vid akut transport till veterinär.

- Du får transportera en sjuk eller skadad häst till veterinär om transporten är brådskande även om du inte uppfyller kraven. Men det får inte finnas någon risk för att djuret ska lida av transporten.

Vid transporter som är längre än 50 kilometer gäller även följande:

- Du ska kunna se till hästen minst varannan timme under transporten.

- Om transporten tar mer än åtta timmar ska utrymmet där djuren transporteras vara utformat så att de kan stå upp och ligga ned i naturlig ställning. Om det behövs ska du kunna sätta in skiljeväggar.

- Vuxna hästar ska, om de hålls bundna, bindas så att de inte kan ligga ned eller bindas med ett löpande grimskaft så att de inte kan fastna och skada sig.

- Utrymmet ska ha tillräcklig ventilation. Golvet ska vara halkfritt, slätt och täckt med lämpligt strö- eller bäddmaterial.

- Okastrerade vuxna hingstar ska transporteras åtskilda från ston.

- Det ska finnas bra möjligheter att rädda djuren ur fordonet vid brand eller annan olycka.

- Du får transportera dina hästar upp till åtta timmar. Om transporten uppfyller vissa krav kan du få transportera hästarna längre tid.

- Vid hästransporter i ekonomisk verksamhet gäller andra regler.

Läs mer på jordbruksverket.se

FOTO: STEFAN NILSSON

FOTO: STEFAN NILSSON

Källa: Jordbruksverket

Alu-Flex Hundbur Helt i Aluminium

Varför inte den bästa?

5-års garanti att buren är helt skrammelfri.

2-års tillverkningsgaranti.

Tillverkas efter hundens storlek för ökad trafiksäkerhet.

Tät botten med kanter runt om.

Lätt att städa och hålla ren.

Kan skräddarsys till de flesta bilmodeller.

Smide & Montage AB

Telefon: 0120-41030

E-post: info@alu-flex.se

Hemsida: www.alu-flex.se

SWEDENRESORTS.SE

7 campingar i Mellansverige

Skadad eller sliten bilruta? Byt eller laga för säkerhets skull!

Din vindruta är livsviktig. Visste du att den ofta efter ca 7000 mil har blivit så sliten att sikten kraftigt försämrats? Om du bara har ett stenskott så lagar vi det snabbt till låg kostnad. Ha koll på din vindruta, för säkerhets skull.

Vill du ha hjälp, råd eller tips ska du vända dig till något av våra drygt 400 auktoriserade bilglasmästerier. Vi är Sveriges främsta experter på allt som handlar om bilglas och vi kan alla bilmodeller.

Välj alltid den som är bäst på sikt. Välj....

**AUKTORISERADE
BILGLASMÄSTERIER**

020-44 44 22 • www.gbf.se

Tobias Heil har rollen som lokförare. Han tycker att det är skoj.

Den västtyska stationsmiljön innehåller många detaljer.

Johan Mårtensson och Philip Knutsson är sanna entusiaster på modelljärnväg.

Per-Inge Jansson leder trafiken i rollen som tågklarare.

Claes Olofsson har rollen som växlare. Han ser till att godsvagnarna hamnar på rätt ställe.

Per-Ingens modelljärnväg lockar entusiaster i alla åldrar

Ängelholms MHF-Ungdomklubb kör och bygger modelljärnväg. Klubben samlar entusiaster i alla åldrar.

– Vi har skoj tillsammans, vi är som en familj, berättar eldsjelen Per-Inge Jansson.

NÄR DU ÖPPNAR DÖRREN till källarlokalen i Ängelholm är det som att kliva in i en annan värld i miniatyr. Större delen av lokalen tas upp av Per-Inge Janssons modelljärnväg, 340 meter räls.

– Jag föddes tågintresserad, det har min mor berättat. Mitt första tåg fick jag när jag var sex år. Man kan verkligen prata om ett livslångt intresse, säger han.

Vad är tjusningen?

– Rätt stor del är själva byggandet och att få köra. Och att sedan få det att fungera enligt tidtabell, det är en stor utmaning, säger Per-Inge.

Det är Per-Ingens egen bana, som han i stort sett har byggt själv med lite hjälp. I en annan del av lokalen håller han och killarna på och bygger en ny bana.

Ängelholms MHF-Ungdomklubb startade 1984. Per-Inge var en av de drivande krafterna för att dra i gång verksamheten.

Den här måndagskvällen som Motorföraren är på besök, finns sju entusiaster från tolv år och uppåt på plats. Klubben kör

KORTFAKTA

MODELLJÄRNVÄG

- En modelljärnväg är en skaldmodell av en järnväg med dess lok, järnvägsvagnar och räls i förminskad skala.
- För att betraktas som modelljärnväg krävs att loken och vagnarna kan röra sig längs rälsen.

Källa: Wikipedia

”Varje godsvagn har ett kort.”

även miniracing en kväll i veckan.

Philip Knutsson började köra modelljärnväg när han var sju-åtta år.

– Det är kul att få prata med likasinnade och att få återskapa verkligheten, säger han.

Fjortonåriga Joakim tycker att det är skoj. – Roligt att få köra och träffa kompisar, berättar han.

DE TÅG OCH VAGNAR som rullar på Ängelholm MHF-Ungdoms bana är av tyskt fabrikat. Klubben har fyra olika uppsättningar tåg för de olika årtalen 1956, 1964, 1972 och 1980. Förebilden för järnvägsbanan med passageartågen, godsvagnar och den omgivande miljön är 1970-talets Västtyskland.

För att kunna köra med tågbanan behövs det flera deltagare som har olika roller. Loken med vagnar ska köras enligt en förutbestämd tidtabell.

Per-Inge har rollen som tågklarare, vilket kan beskrivas som en trafikledare. Han styr trafiken på järnvägen och instruerar övriga deltagare.

– Tågklararen ser till att tågen får körvägar utan behöva krocka med varandra, förklarar Per-Inge.

– Man måste ha en bra simultanförmåga, det är stressigt. Det händer hela tiden saker. En växel som strejkar eller en godstransport som kanske tappar vagnar.

Det märks att det krävs fullt fokus av del-

tagarna under ett pass. Särskilt för tågklararen Per-Inge som ska leda trafiken på järnvägen.

– Man börjar som lokförare, i nästa steg växlare och till sist tågklarare. Lokföraren ska köra tågen efter tågtabellen, säger han.

Claes Olofsson har den här kvällen rollen som växlare och håller till vid godsbangården i Bamberg.

– Som växlare håller jag reda på att godsvagnarna hamnar på rätt ställe där ska lastas och lossas och att de sitter ihop i rätt ordning, förklarar Claes.

PHILIP KNUTSSON och Johan Mårtensson förbereder vagnkort för godstransporterna.

– Varje godsvagn har ett kort, säger Johan. – Man fyller i olika uppgifter, för att växlaren ska veta hur man ska växla, inflikar Philip.

– Lokförare nummer tre pass på, uppmanar Per-Inge.

Ibland går inte allt som på räls. Han skickar in Philip för att rätta till ett lok som har tappat vagnar. Philip får krypa in under banan och rätta till felet.

Tiden flyger i väg under kvällen. Claes Olofsson är en av de riktiga entusiasterna. Han har en egen modelljärnväg hemma.

– Det är en rolig hobby. Jag fick mitt första tåg när jag var tre år, berättar han.

MARI HAGLUND

Kunskap omtanke

och priset direkt på **bds.se**

BUTIKER OCH VERKSTÄDER MED PERSONLIG SERVICE

Vi på BDS kan din bil, och vi bryr oss. Boka vår professionella service, reparationer eller beställ reservdelar på **bds.se**. Välj tid som passar dig och få fast pris direkt. Delbetala med BDS-kortet. Självklart är alla våra verkstäder anslutna till SFVF (Sveriges Fordonsverkstäders Förening).

Välkommen!

Vi tar hand om bilen

"Gå in på **bds.se** idag.
Hur smidigt som helst!"
/ Camilla, en av våra
omtänksamma BDSare

bds.se

tanka ♥ sommar

Alltid lågt pris. Vart du än är på väg.

Vi vill gynna dig som är på väg. Du som skjutsar till dagis, du som pendlar, du som ska hem till fredagsmyset, till sommarstugan, joggingrundan eller vart som helst. Hos oss kan du alltid tanka till lågt pris. Med Volvokort blir priset ännu lägre. Du som MHF-medlem får dessutom extra rabatt. Läs mer och ansök om Volvokort på **mhf.se**. Hitta din närmaste Tankastation på **tanka.se**. Vi ses.

	DET RYMDE BLANKETT FÖR KÖP	SÅDANA HAR VI ALDRIG SETT FÖRUT		SIKÄR- HOLMEN KÖRÄR I LUFTE	VITT VATTEN	FÖRNYAD PRÖV- NING	NÄST STÖRST I STATERNA		DEN KNÄCKTA SPIRAN PÅ BIL I HALM- STAD FÖRR	
	→			→			→			FINA- LERNÄ
	I FARTYG FÖRR FAKT OCH FLAKT I FILM		DEN LILLA HEMSIDAN GREVE I KAMMARE						↓	
						SÄTTA KÄPPAR I HJULET LITEN PÅ TALLRIK				
	DEN HÄNGS PÅ I MOKA						KÄNNA I TÄCKE KUNDE LJUNG			
	SKAKAS VID HÄLS- NING			DE INTAS AV RYS- SARNA BALJA						
	→		TUM- MEN UPP			KABBLAR KÄRF- LÅSARE BÖJER SPÖ				
	GRANSKA NOGA	↓	FIXAT LAGER ÅT UNGA ELEMENT						↓	
						GÅR RAKT IGENOM TULLEN	KÖRS MED TRIANGEL HEM- SIDAN			
DET FINNS BLAND THE BIG FIVE		HÖSTAR UPP ANHALTER NÄRA DYN	GICK RUNT MED UT- REDARE	HANDLING SOM STYR- KER DIG	RYMD DEN KALLAS HANSENS SUKDOM	FRAM- KÄSTA STÖTTA				TOPP- SKIKKET
								ÄR EN MASSA	↓	
BRUKA- DE STÄM- MAN					MAFF HÖS LAGEN GÅR LÄNGS VÄGEN		ÄR MO- ROROA MULEN			
DYKER UPP I VATTEN- HÅL	↓			MULL- BÄNKEN			RYMMER DET SOM SKRIN- LAGTS BALTAD			
SLUTER DÄCK TA PÅ SLÄP						ÄR DET FÖR DEN SOM STUPAR GÖR ETT SNEDSTEG				
				HÅLLER FÖRE SAMLA			NÄSTA Ö NÄRA SUND- SVALL	GÅR UPP I LÖNN		DET DRAS FRÅN RABATT
KALLAS FADERN I KYRKAN		START- PLATS SLÄR SLY			GE RES- PASS	MÖTVILJA HAN BÖR RUNT KNUTEN				
				RA- BATTEN VED- HÖGEN				HORN I SIDAN VOLANG		I ETT STRÄCK
I HÄLIGT STRÅ			GÅTT TILL BOTTEN MED	I STÖCKA UTFLYKT PÅ RYGG		GANG- STER- KUNG FÖRR	AN- GRIPER GAMMAL LADA	KRYPIN		
STICKS I SPANINEN				DE ÄR RIKTIGA TAVLOR KAN BÄRA SKÄGG					MELLAN FYRA VÄGGAR	FÖRE- KOMMER BLEV ADÖ
MINDRE SKOGS- VÄGAR	↓					ÄR GNA- GANDE TIDIGARE LAGHÖGD		HYLLA SLÅR I GAMLA TORN		
ÄR VÄL CAS I TRAFIKEN							HAN SKA INTE SITTA BAKOM RATTEN			
© Melon Produktion	LÄMNAT IFRÅN SIG				BRUKADE MAN SLAG- DÄNGA FÖRR	HÖG- DRAGEN			TILL- SKANSÄ SIG	

FOTO: TRIUMPH

LÖS KRYSSSET OCH VINN!

► De fem först dragna lösningarna belönas med två bingolotter vardera. Skicka lösningen till: Motorföraren, Hammarby Fabriksväg 25, 120 30 Stockholm före 13/6, 2016. Märk kuvertet "Kryssset 4/16".

- Namn.....
- Adress.....
- Postadress.....

MEST AV SEMESTER- SVERIGE

450 CAMPINGPLATSER ÖVER HELA SVERIGE • 9 000 STUGOR OCH 75 000 CAMPINGTOMTER
ÖPPET KÖP I 24 TIMMAR • GÄSTOMDÖMEN FRÅN TRIPADVISOR • BOKA DIREKT I MOBILEN

Prisexempel
stuga från

490:-

per natt inkl wc/dusch

Prisexempel
campingtomt från

190:-

per natt inkl el

BOKA HOS OSS

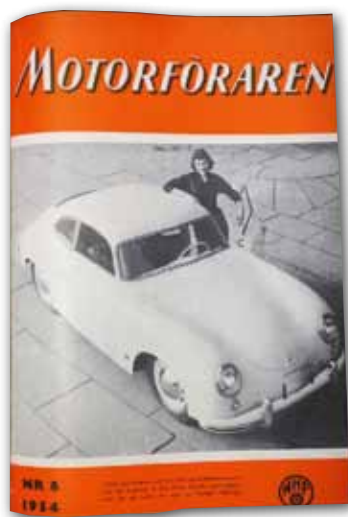
På Camping.se hittar du Sveriges största utbud av camping- och stugboende. Här kan du låta dig inspireras av våra resefilmer och boka din drömsemester tryggt och enkelt.

CAMPING.SE

Motorföraren i backspegeln

Det rådde bilfeber på våren när Motorföraren nr 6/1954 landade hos MHF:s medlemmar. Den nyligen avklarade bilsalongen i Stockholm hade haft närmare 200 000 besökare och för nybilarna hade importen blivit firare samtidigt som priserna sänktes.

TEXT: GUSTAV LILJEBERG

Omslag

Motorföraren nr 6/1954 pryddes av det rätta svaret i en tävling om en Playmobil-Porsche 911 Targa 4S som fanns i förra utgåvan av Motorföraren, nr 3/2016, närmare bestämt Porsche 356.

”Våren har kommit och med den tar bildrömmarna ny fart. En önskesak är den flotta Porsche sportvagnen, men det går också bra med en ”vanlig” folkvagn.”

Den svenska bilmärknaden var vid den här tiden reglerad. Nyligen hade kvoteringen av bilar från England, Frankrike och Italien slopats, men för de två största leverantörerna – Tyskland och USA – gällde den fortsatt. Ett nytt handelsavtal med Tyskland var dock inom räckhåll, något som kunde påverka tilldelningen. Priskontrollnämnden hade våren 1954 beslutat att sänka priserna något, i genomsnitt med 5 procent, men den fria prissättning och import som bilhandeln efterfrågade ansågs ligga ett bra tag in i framtiden.

Smått och gott på bilsalongen

Stockholms bilsalong hade precis avklarats och trots uselt väder var publiktillströmningen enorm. Bortemot 200 000 besökare passerade vändkorsen för att titta närmare på bilar som Willys Aero, Ford Customline, MG Magnette, Porsche 550 och Marathon Corsaire. Det var en unik möjlighet att jämföra olika bilar, för ingen annan stans i Sverige samlades lika många märken som just den här salongen. Det fanns också en stor lastvagnsutställning med ytterligare 150 fordon.

”Visserligen kan man hålla med bilmontörerna om att 92 märken är för mycket i vårt land, men det torde nog ungefär helt bero på den konstifika bilpolitik som våra myndigheter bedriver. En friare import skulle snart sopa rent på marknaden för alla dessa mer belastande än befrämjande märken, där man har svårt med både reservdelar och annan service.”

En tydlig trend gick att utläsa i utbudet. Nu när fler fick chansen att köpa bil var det mest fördelaktiga att köpa en mindre.

”Det ska vara en småbil i år. Man är mer intresserad av en ekonomi, som utan att bli för betungande tillåter familjen att verkligen njuta av det utomordentliga fortskaffningsmedlet, bilen ... De stora bilarna blir i framtiden säkert mer förbehållna speciella yrkesgrupper, som helt kan utnyttja deras fördelar. Medelvensson kan det sannerligen inte i vanliga fall. Och ju mindre antal svenskar det går på varje bil, desto mindre motiverat är det med vräkiga bilar. Man behöver inte skjutsa släkten numera, de har sina egna bilar.”

MHF informerade riksdagen om sitt arbete och uppgifter

För att kunna informera riksdagens nykterhetsgrupp och andra intresserade i den folkvalda församlingen hade MHF bjudit in till tesupé på Margareta. Ett 40-talbesökare kom en veckoväll för att lyssna till MHF:s ordförande, borgmästare Martin Andersson, och MHF-direktören Rune Andréasson. De berättade bland annat om organisationens inre och utåtriktade verksamhet, däribland de initiativ organisationen tagit för att främja trafiksäkerheten – ett aktuellt exempel var den landsomfattande drive in bio-turnén. Situationen på vägarna hade blivit bättre jämfört med något årtionde tidigare, men ännu fanns det mycket att göra. En nordisk lagstiftning om trafiknykterhet planerades och för den hoppades MHF att utformningen kunde ske utan sneglande åt promillegränser.

”MHF är t. ex. ännu tämligen ensamt om kravet på helnykterhet vid ratten. Man vill, t. o. m. på visst motoristhåll, inte ta konsekvenserna av vad vetenskap och erfarenhet säger om det livsfarliga sambandet mellan alkohol och trafiken och där även de små doserna är helt av ondo. Man tycks egentligen endast vilja tro det som passar en själv bäst.”

MHF-premiär i Borås för mc-manöverprov

Manöverprov för bilar var ett populärt inslag i MHF:s verksamhet och därför var det inte så konstigt att det också fanns önskemål om motsvarande prov för motorcyklar. Med Olle Fermefors i spetsen för MHF:s tävlingsledning hade ett program tagits fram och den 11 april 1954 var det dags för premiär på Kroksallstorget i Borås.

”Proven omfattar bl. a. ”slalomkörning”, körning genom port,

”klossflyttning” med båda händerna, bromsprov, krypkörning, som samtidigt är balansprov, enhandskörning.

Att kunna klara alla proven på vissa fastställda tider visar alltså, att man behärskar sin motorcykel perfekt.”

För att erövra ett bronsmärke gällde det att klara provet på 1,45 minuter. För silvermärke sattes tiden till 1,15 minuter och för guldmärke var tiden endast 0,45 minuter. Samtliga moment skulle avklaras så snabbt som möjligt utom för krypkörningen, tiden för denna drogs från tiden för övriga provet. Eventuell prickbelastning skedde genom tidstillägg. Det kanske mest pulshöjande med tävlingen var att endast en märkesvalör kunde erövas per år.

Intresset för premiären var stort med månghövdad publik och utsända från lokaltidningarna. Åtta förare körde under tiden för bronsmärket och två under tiden för guldmärket: segraren Bo Lind, Kinna, och tvåan Lennart Olsson, Borås.

VINNARE KRYSET NR 3

	S	P	A	P	L	A	T	S	
	P	E	N	D	L	A	R	E	V
	L	R	A	S	I	S	M	E	
	A	V	A	R	T	T	E	N	
	R	E	M	B	R	E	D		
	R	E	L	A	T	I	O	N	J
	N	I	A	L	T	M	O		
	S	P	R	I	T	D	O	F	T
	R	I	D	A	L	A	R	D	A
	O	V	E	R	A	L	L	E	R
	M	E	N	G	E	T	O	F	F
	L	I	R	A	R	E	A	G	G
	L	E	R	O	R	N	A	O	R
	L	E	G	O	A	R	B	E	T
	B	E	R	Ö	R	G	J	K	E
	G	K	H	E	T	S	A	R	J
	A	L	K	O	H	O	L	R	E
	A	R	T	T	Ö	N	R	A	T
	S	A	T	S	A	T	S	U	N
	Ö	G	O	N	U	T	T	A	N
	E	R	Ö	V	R	A	D	E	A

► Gratulerar till fem nya krysettvinnare. Två bingolotter vardera blir det. Lycka till!

Mona Gustafsson,
Markaryd

Eric Platzack,
Båstad

Ratna Ekström,
Tranås

Solveig Jansson,
Karlstad

Börje Viberud
Brålanda

TORGET: RADANNONSER

SÄLJES

VOLVO 944 GL. Automat.
Har gått 16 000 mil. Grå.
En ägare. Dödsbo.
Pris: 15 000 kr.
Tel: 073-180 30 78.

VETERANBIL VOLVO 66.
Årsmodell -77. 3 300 mil.
Pris: 20 000 kr.
Tel: 0340-407 17.

VÄRMEFLÄKT av märket Björnen. 9 kW.
Pris: 300 kr.
Tel: 070-940 14 91.

MEDLEMSFÖRMÅN: ANNONSERA

► Som en förmån erbjuder vi våra medlemmar en gratis Torget-annons! Gäller endast privatpersoner, en annons per utgivning och person. För kommersiella annonser hänvisar vi till vår annonschef

(se redaktionsrutan sidan 4). Manusstopp är den **13 juni.**

► Skicka din annons till: "Torget", Motorföraren, Hammarby Fabriksväg 25, 120 30 Stockholm.

Säljes
 Köpes
 Uthyres
 Önskas hyra
 Bytes
 Fastighet
 Tomt
 Personligt

Annonstext /Produkt, pris, årsmodell etcetera _____

Namn _____

Telefon _____

Adress _____

Postadress _____

Medlemsnummer (obligatoriskt) _____

Rätt svar bil- & trafikfrågor

1B. Långa mittlinjer är varningslinjer och finns ofta i kurvor med sämre sikt som på bilden eller en bit före ett backkrön. Ofta följs de långa varningslinjerna av heldragen linje som betyder omkörningsförbud.

2B. Två korta parallella mittlinjer betyder att det är reversibla körfält, som kan användas i båda riktningarna. Sådana korta linjer finns bland annat i tunneln i Öresundsförbindelsen mellan Malmö och Köpenhamn. När ena tunnelröret är stängt av någon anledning leds trafiken då dubbelriktat i det andra röret.

3A. En heldragen gul linje på eller i gatan intill trottoarkanten betyder förbud att parkera och stanna. Hade det i stället varit gula streck, som det ofta är på en busshållplats, är betydelsen förbud att parkera. Då är det bara tillåtet för att stanna och släppa på eller av passagerare.

**NU KAN DU
BLI MEDLEM
FÖR BARA
195 KR
FÖRSTA ÅRET!**

► Lägga talongen eller motsvarande i ett brev, märk det FRISVAR och skicka till: **MHF – Motorförarnas Helykterhetsförbund, Kundnr: 120 171 200, 120 11 Stockholm.** Du kan också anmäla dig via hemsidan: www.mhf.se/bli_medlem.m

Namn: _____
 Adress: _____
 Postnr & ort: _____
 Tel. dagtid: _____
 E-post: _____
 Personnr: _____

Tillägsmedlemskap:

- MHF Camping Club 75 kr första året (normalt 175 kr/år)
- Jag är helykter (frivillig uppgift)*

Ja, jag vill bli medlem i

- MHF (normalt 250 kr)
- MHF-Ungdom 100 kr

* Den som är helykter dricker inte något som har mer än 2,25 vol% alkohol. Som helykter medlem i MHF har man möjlighet att bli förtroendevald i organisationen.

SPARA UPP TILL
30 000 KR

UEFA
EURO2016
FRANCE

i20 GO!

PRIS
FRÅN **134 900 KR**
SPARA 15 000 KR

i30 GO!

PRIS
FRÅN **169 900 KR**
SPARA 30 000 KR

i10 GO!

PRIS
FRÅN **119 900 KR**
SPARA 7 000 KR

Extrautrustade specialversioner

Hyundai GO! Edition

Hyundai – Officiell partner till UEFA EURO 2016.

hyundai.se @HyundaiSverige #hyundaisverige

NEW THINKING.
NEW POSSIBILITIES.

5 års Nybilsgaranti med fri körsträcka • 5 års Vägassistans • 3 års Vagnskadegaranti

Alla priser är av generalagent rekommenderade cirkapriser. Lokala prisavvikelser kan förekomma.

i10: Bränsleförbrukning vid blandad körning: 4,7 l/100 km, CO₂: 108 g/km. i20: Bränsleförbrukning vid blandad körning: 4,8-5,1 l/100 km, CO₂: 112-119 g/km. i30: Bränsleförbrukning vid blandad körning: 5,3-5,7 l/100 km, CO₂: 123-132 g/km.